

MAY THE
FORCE
BE WITH
YOU

DROGY VRACÍ ŮDER

DEKONTAMINACE

ČASOPIS PRO KLIENTY A PRACOVNÍKY TERÉNNÍCH PROGRAMŮ A KONTAKTNÍCH CENTER

Redakce: Aleš Termer (TRMX), Radek
Jurníkl (ZADEK), Aleš Herzog (ALA),
Roman Šlachta, Hana Laurentová
Kociánová, Eva Přečková (KRCK),
Markéta Řezníčková, Verča Novotná, Jan
Gazdík (JND), Eva Morcová (EMA), Olga
Hanková, Klára Domská, Lucie Blížilová,
Lůca Koubíčková, Žaneta Olšanská, Mar-
kéta Limpouchová,... a tým Terénních
programů SANANIM

Kontakt na redakci:
dekontaminace@sananim.cz
Grafická úprava: haol
Obálka: Xicht
Náklad: 7 000 ks
www.edekontaminace.cz
facebook.com/edekontaminace

Poděkování patří všem, kteří se na
přípravě tohoto čísla Dekontaminace
podíleli.

Podpořeno Radou vlády pro koordinaci
protidrogové politiky, Magistrátem
hl. města Prahy a Ministerstvem práce
a sociálních věcí.

Tak jsme to vzali od podlahy a přinášíme vám nové informace o fenoménech, jako je třeba nikotin, oprašujeme starou známou makovinu a vzhledem k tomu, že jsme si toto číslo nazvali podle úspěšného dílu kultovní filmové série, tak jsme se zaměřili i na to, když nám drogy vrátí úder.

Takový relaps je krásný případ vrácení úderu. Vyhrál jsem nad drogovým impériem a užívám si klidu, ale najednou se nade mnou zvedne temný stín kulaté butylky rumu smrti a vše, co jsem budoval je ztraceno a svou základnu abstinence musím postavit znovu a lépe.

Nebo mi vrátí úder rovnou po užití, nečekám takovou sílu a začnu se dusit. Pak se hodí, když je kolem zkušený člověk, který mi dokáže ukázat cestu z temné strany syndromů a psychóz do světla přítetnosti.

Věděli jste, že i ve Star Wars byly drogy?

Třeba:

Glitterstim: Stimulant, který zvyšuje bdělost a

Vy si píšete a my odpovídáme.

Zdá se, že čísla Dekontaminace, která se zaměřují na drogy jsou oblíbená, a ve zpětných vazbách je stále píšete o nové informace o drogách, případně nám píšete o oprášení starých, ale stále platných informacích o drogách „tradičních“.

agresivitu. Stormtroopeři ho občas používají v boji.

Ryll: Návyková droga, která způsobuje halucinace a euforii. Obvykle ji používají kriminálníci a pašeráci.

Smrtničky: Vysoce návykové a nebezpečné svítící tyčinky, ve kterých je destilovaný výtažek z halucinogenních hub, populární v podsvětí.

Spice: Psychoaktivní droga, která se používá k relaxaci a úlevě od bolesti. Její užívání je ve většině galaxií legální.

Dokážete najít pozemskou alternativu těchto drog z předaleké galaxie?

Konzolíny před vpichem používat vy musíte!

Tá tá tá tááááá, tádadááá.

-Zadek-

Historické okénko

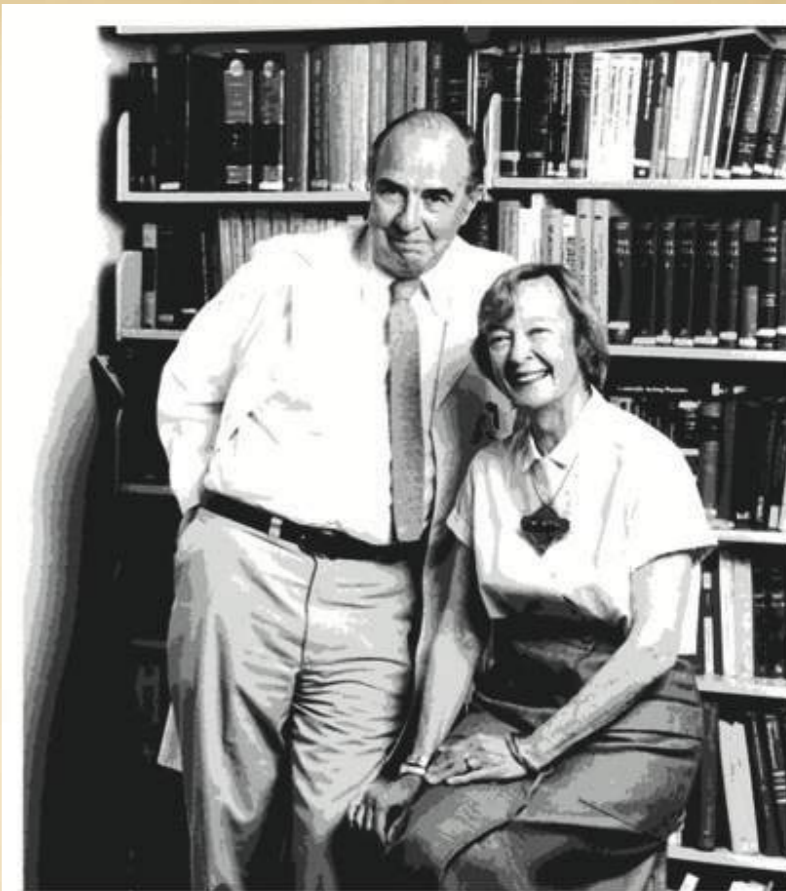
Substituční terapie

Posláním substituční léčby je umožnit klientům žít efektivně a naplňujícím způsobem svůj život a plně se integrovat do společnosti, a to i v případě, kdy nelze docílit abstinence. Právem každého klienta je svobodně se rozhodnout pro tento typ léčby, případně využít substitučního programu ke snížení rizik spojených s užíváním opiátů tam, kde již nelze docílit abstinence. Služba se stará o osoby hluboce závislé, které se pokoušely opakovaně abstinovat, avšak bez úspěchu. Vlivem další poptávky po nelegální látce se dostávají do těžkých zdravotních problémů a vážných kriminálních situací s koloběhem soudů a léčení. Společnost má v této situaci jen dvě možnosti- represí, nebo nabídnout těmto osobám legálně, tedy kontrolovaně, opiát.

(Drop-In o.p.s.)

Počátky substituční terapie

Jak stará je výše formulovaná myšlenka? Kdo přišel první s nápadem substituční léčby? Pravdu se asi už nikdy nedozvíme. Je ale známo, že už římský císař Marcus Aurelius (121-180) užíval po velkou část života opiovou tinkturu připravovanou jeho lékařem Galénem a Mughalský císař Jahangir Světovládc (1569-1627) taktéž. Je pravděpodobné, že tito substituční praklienti nejprve opium užívali jako tlumící přípravek na bolest a poté upadli do závislosti, kterou jejich lékaři řešili substitucí.

Marie Nyswander, 1919–1986

Zda tak činili dobrovolně, či z rozkazu svých vládců asi zůstane navždy zahaleno tajemstvím.

První zmínka o moderní substituční léčbě pochází z přelomu 19. a 20. století z USA. Zde probíhaly na sobě nezávislé experimenty, které ale ukončil zákon o prohibicích z dvacátých let, který se netýkal jen alkoholu, ale všech návykových látek.

Za zakladatele prvního doopravdy fungujícího substitučního programu jsou považováni Marie Nyswanderová a Vincent Dole, kteří substituci metadonem zahájili i přes odpor amerického úřadu pro narkotika v roce 1964. Postupem času se potvrdily pozitivní dopady substituční léčby na klienty i společnost a léčba se začala šířit přes západní Evropu v podstatě do celého světa, i do našich luhů a hájů.

Pro současný model substituční léčby má význam i terapie opioidové závislosti pomocí buprenorfinu. Tento typ léčby byl poprvé zaveden v roce 1955 ve Francii. O čtyři roky později se léčba Subutexem zavádí i ve Velké Británii a v roce 2000 i v Německu a Austrálii. Jelikož však Subutex prosakoval na černý trh a čím dál častěji se objevovaly zprávy o jeho zneužívání, vyvstala potřeba vyvinout medikament s podobnými účinky a nižším potenciálem pro zneužití. Řešením se stal lék Suboxone, tedy kombinace buprenorfinu a naloxonu. Tento přípravek byl v roce 2002 registrován v USA.

Jiné látky, jako například morfin s pomalým uvolňováním a diacetylmorfin (heroin), jsou celosvětově předepisovány spíše výjimečně a odhaduje se, že je užívá méně než 3 procenta klientů v substituční léčbě.

Historie substituce v České republice

I v České republice má substituční léčba poměrně dlouhou tradici. Existují zdokumentované případy závislosti na opiátu braun, které byly v osmdesátých letech léčeny tzv. divokou substitucí. Tehdy se používal lék Diolan (obsahující ethylmorfin) a Temgesic (buprenorfin). V roce 1992 dovezl tehdy mladý psychiatr a budoucí ředitel střediska

Drop In MUDr. Jiří Presl do ČR za údajně dosti dobrodružných podmínek ze Švýcarska první metadon. Ministerstvo zdravotnictví ČSFR povolilo substituční léčbu provádět jako jednorázový experiment a Drop In měl velice brzy více než 1000 klientů, kteří o tuto léčbu stáli. Druhým průkopníkem s výrazně menším počtem klientů byl MUDr. Popov, věnující se dnes převážně klientele závislé na alkoholu. Na úsvitu českých substitučních programů byl používán především metadon, v roce 2001 byl na trh uveden Subutex obsahující buprenorfin, roku 2008 pak Suboxone. Poté následovaly ostatní léky pod názvy Ravata, Bupensanduo, Zubsolv či Libroxar, také obsahující kombinaci látek buprenorfin/naloxon.

Substituce v České republice dnes

Dalo by se říci, že počet osob v substituční léčbě u nás v posledních letech spíše stagnuje. V roce 2023 pacienti v substituční léčbě hlásilo 70 zdravotnických zařízení, distribuováno bylo 17,1 kg metadonu a 4 390 g buprenorfinu. Je evidováno přibližně 2,0 – 2,4 tisíc léčených osob. Ženy tvoří dlouhodobě přibližně 30 % pacientů, téměř dvě třetiny z celkového počtu pacientů jsou ve věku 35–44 let. Mladistvých ve věku 15–19 let je necelé 1 %. Zásadní problém ale způsobuje nízký počet center, která dnes substituční opiátovou léčbu vydávají, a jejich financování. I přes velký počet pacientů, kteří by tuto léčbu potřebovali, je substituce vysoce nedostupná a Česká republika je kvůli tomu evropskými protidrogovými autoritami dlouhodobě kritizována.

Substituční léčba závislosti na pervitinu není v ČR standardně dostupná, není realizována ani žádná klinická studie v této oblasti. Od r. 2020 však poskytuje KC SANANIM v Praze farmakologicky asistovanou terapii metylfenidátem u osob s primární diagnózou syndromu závislosti na stimulantech, často v kombinaci také s poruchou pozornosti (ADHD).

-JND-

Foto: Nyswander M: The Drug Addict as a Patient. New York, Grune & Stratton, 1956

Relaps

aneb Drogy vrací úder

Slovo relaps pochází z latiny a znamená „znovuzplanutí“. V případě závislosti je to tedy ukolounutí z abstinence. Relaps je často velkým strašákem všech lidí, kteří chtějí abstinovat a bojují se svou závislostí. Bojí se, že selžou a jejich život se obrátí vzhůru nohama. Že začnou opět brát, pít. Jsou i lidé, kteří trpí anticipační úzkostí z relapsu. Mívají takový strach ze selhání, že i ta jejich úzkost je často důvodem toho, proč doopravdy selžou.

Není ale třeba se hned hroutit. S relapsem je třeba v cestě za abstinencí počítat. Přece jen se člověk učí žít nový život, a i propady sem patří. I relaps je součástí léčebného procesu a často naopak člověka může navést správným směrem. Je také nutné rozlišit tři základní pojmy: Prvním z nich je laps. Laps je jednorázové ukolounutí, tedy jednorázové znovupožití drogy.

Relaps je pak již trochu rozsáhlejší, většinou mu předchází několik menších lapsů. Pak je tu ještě recidiva, to je navrácení nemoci po jejím skutečném nebo domnělém vyléčení. Je to návrat ke všem původním, devastujícím konzumačním návykům.

Je třeba věnovat si v životě pozornost.

Člověk se musí zabavit a umět si udělat dobře, bez toho to nejde. A také si musí najít způsob jak. Někdo rád sportuje, někdo rád cvičí jógu, někdo rád maluje. Někdo vyhledává společnost, někdo naopak klid. Také je důležitý vztah s ostatními lidmi. Člověk nemusí mít milion přátel, ale někdo blízký je v našich životech opravdu důležitý. Opakem závislosti totiž není střízlivost, je to blízkost s ostatními lidmi.

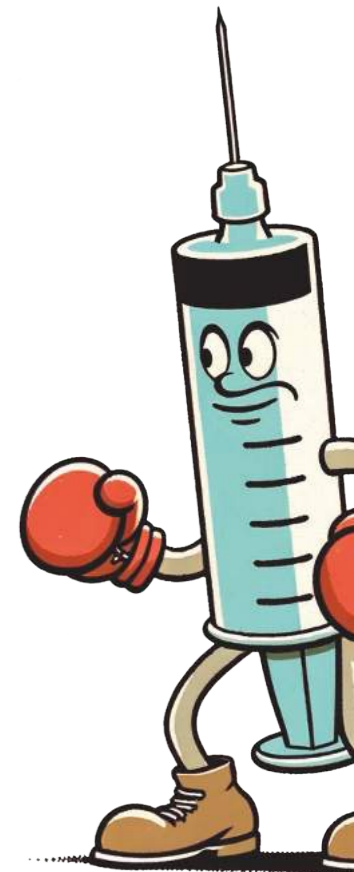
Co dělat po relapsu?

Někdy stačí se zamyslet nad svým životem a zkusit najít spouštěč, proč k relapsu došlo, a poučit se z toho do příště. Také je určitě třeba dodržovat pravidla prevence relapsu, například vyhýbat se rizikovým místům (kam jsem si chodil pro matro apod.), rizikovým situacím. Dále je dobré si s někým popovídat, buď právě s blízkým, popřípadě vyhledat odbornou pomoc. Třeba v adiktologické ambulanci. Ideálně tam, kde už má člověk dobrou zkušenost.

Pokud jde o relaps, který má tendenci přerůst v pravidelnější užívání, doporučuje se i krátkodobý pobyt v léčebném zařízení, který pomůže s bažením a také v chráněném prostředí pomůže odhalit příčiny relapsu a ujasnit si priority.

Určitě se nebojte mluvit i s námi, teréňáky, rádi s vámi vše probereme.

-KRCK-

NIKOTIN

3-[(2S)-1-methylpyrrolidin-2-yl]pyridin

Nikotin je **alkaloid**, který se získává z tabáku. Je to **prudký jed**, předávkování je v rámci desítek miligramů čistého nikotinu na dospělého jedince, nedá se to ale dokázat běžným způsobem, tedy kouřením. Dříve se používal jako **insekticid** (hubič hmyzu). Snadno se dostává do krve a dokáže prostoupit do mozku, kde působí krátkodobě jako **stimulant**. Negativně působí na srdeční rytmus a srdeční svalstvo. Zvyšuje aktivitu trávicího systému.

Už dávno tomu, kdy pro příjem nikotinu člověk musel kouřit cigarety nebo žvýkat hořko-umrtvující vlhký tabák. V současnosti existuje mnoho způsobů, jak žít svou nikotinovou závislost. Je to ale bezpečnější?

Nahříváný tabák

Každá tabáková společnost se snaží zaujmout zákazníky novými výrobky. Takže když vyšel ven IQOS, tak i ostatní producenti vyšli se svými krabičkami na nahříváný tabák. U těchto výrobků se dá říct, že jsou bezpečnější alternativa kouření, vzhledem k tomu, že tam fakticky nedochází ke spalování, takže se do „kouře“ neuvolňuje tolik škodlivých látek. Stále je jich tam ale spousta. Výzkumy ukazují, že poškození organismu (hlavně plic a srdce) je podobné jako u klasických cigaret. Z větší části se na tom podílí právě nikotin v nich obsažený. Další problém je s přídatnými látkami v upraveném tabáku pro zahřívání – specificky to, že nevíme, co všechno přesně je v nich obsažené.

Žvýkáci tabák

Starý dobrý žvýkáci tabák, jak je známe z westernových filmů, kde si všechny hlavní postavy odplivávají husté hnědé sliny do mosazných plivátek. Stále se dá koupit, ale jeho oblíbenost, vzhledem k ostatním formám tabáku, klesá. Své zastánce má jen ze skupiny lidí, kterým chutná hořká umrtvující chuť, a nevdá jim zvýšené riziko rakoviny jazyka a dásní. A taky se nesmí polykat, protože obsahuje velké množství nikotinu, který je ve vyšších dávkách toxický.

Snus

Alternativa ke žvýkáci tabáku prodávaná v severských evropských zemích. Je to vlastně vlhčený a upravený tabák nacpaný do malých pytlíků, ve kterých je příměs soli. Užívá se strčením pod horní ret, kde dochází ke kontaktu se sliznicí. Sůl působí jako iritátor - rozdráždí dásně a pomáhá lepšímu prostupu nikotinu do krve. Pojí se s tím riziko stejné jako u žvýkáci tabáku, tedy rakovina dutiny ústní. Snus se do České republiky nedovází.

Nikotinové sáčky

Jsou to ve velké části prodeje celulóznové sáčky napuštěné nikotinem a příchutí. Tudíž neobsahují tabák a množství nikotinu tam je přidávané výrobcem ve vyšším množství. Užívá se to stejně jako snus. Právě skrz absenci tabáku se zdá být zdravější alternativou, ale opak je pravdou. Zvláště proto, že pro stabilizaci látek v náplni, která je v podstatě dřevo, se používají rozpouštědla a těkavé látky. Taky využití nikotinu z náplně je efektivnější, proto rychle roste tolerance a závislost. Zdravotní problémy jsou podobné jako u výše zmíněného snusu.

Vape

Elektronické cigarety produkující mlhu. Je jedno, jestli to jsou ekotoxické jednorázové elfbary, nebo vycyтанé mlhovače s možností nastavení množství hustoty dýmu a jako bonus je na straně struhadlo. Princip je stejný - roztok propylenglykolu, glycerinu, nikotinu, vody a množství aditiv. Také se předpokládá, že se jedná o méně škodlivou alternativu klasických cigaret, což se ale nedá říci jednoznačně. Vapky mají několik rizik, první je „nekonečnost“ užívání - oproti nahřívání tabáku, sáčkům, šňupacímu tabáku a dalším, které jsou designované na trvání v cca stejném časovém limitu (jako kouření jedné cigarety), lze v elektronické cigaretě mít nádrž až na 140 cigaret a baterku, se kterou byste si dobili telefon, tudíž „mlžte“ déle a více. Což vede k rapidnímu nárůstu závislosti na nikotinu. Také je u vapek hlubší nádech, aerosol se dostává do většího množství plicních sklípků než kouř, skrz své skupenství se nevydechne kompletně celý a částečně tak zůstává v plicích. To může rozvíjet mikrozáněty a následné poškození plic.

Náplasti

Alternativa užívání nikotinu v návaznosti na léčbu závislosti. Výhodou je kontinuální vstřebávání nikotinu přes kůži, takže ideální u lidí, co chtějí přestat kouřit a mají závislost na nikotinu. Substituuje nutnost kouření, ale nedokáže stimulovat potřebu cigarety v ruce. Je to ale vhodné pro lidi, kteří se rozhodnou podstoupit abstinenci léčbu v zařízení, kde je zakázané kouřit.

-Zadek-

Philip Morris International (PMI) – Iqos

Name and design of consumables might vary depending on the country

British American Tobacco (BAT) – Glo

Design of consumables might vary depending on the country

TobaccoIntelligence

Fentanyl, další z řady „zombie“ drog?

Zombie droga. To je novináři oblíbený termín, ať už jde o jakoukoli psychoaktivní látku, která se tváří aspoň trochu záhadně. Před časem byly zombie drogou například katinony, ačkoli jejich účinek je zcela opačný než u fentanylu.

Ať už zvou novináři drogy jakkoli, já osobně bych ji jako zombie drogu nezval. Důvod je ten, že s fentanylem to stačí přehnat jen maloučkou a žádná zombie se z uživatele nestane. A pokud nedostane ihned naloxon, tak je mrtvej, mrtvej a dočista mrtvej. Žádná zombie.

A co to teda je?

Fentanyl; N-fenyl-N-(1-2-fenyletyl-4-piperidyl) propanamid je syntetický opioid, účinkující podobně jako dobře známé tradiční opioidy morfin nebo heroin (diacetylmorfin). Jeho účinek je však násobně vyšší. Uvádí se různé údaje, ale nejnižší udává **padesátkrát vyšší účinnost oproti heroínu**. Což, mám pocit, není úplně málo. Existují jeho mnohem potentnější analogy, u kterých může být účinnost až tisíckrát vyšší. O některých píšu níže.

Odkud se berou?

Fentanylu a jeho analogů, jako jsou například karfentanyl nebo sufentanyl, se používá v lékařství jako anestetik a bolest tišících prostředků. Třetí jmenovaný se běžně užívá k celkové anestézii při chirurgických zákrocích, nebo k uvedení a udržení pacienta v umělém spánku. Fentanyl se v našich krajích objevuje zatím téměř výhradně ve formě náplastí. Buď použitých – často vytažených z odpadků, nebo nových – získaných od pacientů, kterým byl fentanyl předepsán lékařem.

Na americkém kontinentě se distribuuje ve formě krystalického prášku, často smíchaný s heroinem. Zdrojem je v tomto případě Asie, zejména Čína. Odtud i jeden ze slangových názvů: „China girl“. O tom, jak vypadá americký trh s fentanylem, jsme nedávno psali poměrně rozsáhle v Dekontaminaci „Survival“. Nicméně i jinde na světě se začínají zvolna objevovat laboratoře na výrobu fentanylu. Při dobré dostupnosti potřebných chemikálií není výroba fentanylu příliš nákladná a dá se vyrábět poměrně levně v tunových produkcích.

Proč je to takový hit?

To je samozřejmě dobrá otázka. Důvodů je jistě několik, ale ten hlavní vždy byl a bude poptávka na trhu. Lid si přeje levný a dostupný opioid. S tím, jak klesá dostupnost heroínu od tradičních producentů, otevírá se část trhu právě pro fentanyl. Je možné, že tím jak vlády v zemích tradičně s výrobou heroínu spojených, budou více tlačit na odklonění se od pěstování máku, bude fentanyl na drogovém trhu žádanější.

A co u nás?

U nás, jak píšu výše, se fentanyl distribuuje na drogovém trhu zejména v podobě transdermálních náplastí. Jedná se o přibližně čtvercovou náplast napuštěnou fentanylem v různých objemech. Sílu náplasti lze odhadnout dle na obalu uvedeného množství fentanylu vstřebatelného

za hodinu skrze kůži. To je vždy ovšem jen odhad. Naši klienti se náplastí olepovat nebudou. Koupí si ji, vylouhují v horké vodě a následně aplikují intravenózně. Celou náplast si zpravidla nikdo neaplikuje. Pokud tedy zrovna vědomě či nevědomě nepáchá sebevraždu. Obvykle ve větší rozdělačce (často je to dno plechovky od piva) zahřívá jen ustřížený proužek v troše vody. Poté natáhne do stříkačky a píchne do žíly. Někdo ještě přisypává kyselinu, ale její použití v případě louhování náplastí je přinejmenším sporné. I když může teoreticky napomoci extrakci fentanylu z náplasti, stačí jí opravdu jen málo. Někdo nedává kyselinu vůbec.

Kolik ustříhnout?

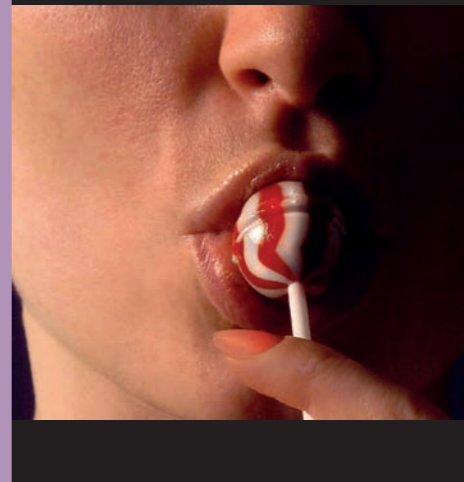
To nejde přesně říct. Použitá náplast skýtá relativně nižší riziko předávkování. Nicméně, pokud si i malé množství fentanylu aplikuje osoba, která nemá vytvořenou toleranci k opioidům, je to riziko větší než malé. Nepoužitá náplast často ovšem dělá potíže i dlouhodobým opiátníkům. Uživatel zvyklý spíše na buprenorfin nebo na místní produkci z nepřilíživě potentní makoviny, může po nástřelu zmodrat poměrně rychle.

Z hlediska nižšího rizika předávkování vždy platí: Čím míň, tím líp.

Bude u nás taky „fenták“ v prášku?

Nevím. Doufám, že nikoli. Na druhou stranu se u nás již několikrát objevil. Dle PČR se jednalo o dovoz z Estonska a Slovenska. Ze světa navíc přicházejí zprávy o fentanylem naprosto jednoznačné. Uchytí se

Jednou z lékových forem fentanylu je také lízátko. Není to však žádná „čarovná“ cukrovinka, ale jde vlastně o aplikátor fentanylu určený k vložení do úst, kde se lék rychle vstřebá. Používá se zejména u pacientů, kteří trpí náhlými záchvaty bolesti, takzvanou průlomovou bolestí. Tuto formu zde uvádíme zejména pro zajímavost. V ČR nejsou lízátko zatím registrována.

tam, kde jsou jiné opioidy hůře dostupné. Jsou na předpis, nejsou tak účinné, nejsou dost kvalitní, jsou drahé... Takže si dokážu představit, že pokud dojde z nějakého důvodu k omezení dostupnosti buprenorfinu (Subutex, Suboxone, Bupensan duo, Libroxar, Ravata atd.), má na našem trhu dříve přinejmenším pootevřené. Vždyť nemálo uživatelů mimo substituční programy se o prázdninách obrací na domácí zpracovatele opia. Prostě hledají další zdroj. Přes léto až do podzimu je různě upravené opium běžná alternativa k buprenorfinu. Pokud tedy bude mít fentanyl slušnou cenu a dostupnost, šanci bohužel má.

Dávejte fakt bacha a nemachrujte

Bez ohledu na to, jak moc tady toho fentanylu nyní je nebo bude, pokud se s fentanylem potkáte, buďte obezřetní. Neaplikujte si sami. Vždy s někým, kdo vás může v případě předávkování zachránit. Ideálně, pokud bude mít i připravený naloxon. Radši si dejte míň než víc. Podle zpráv, které nám někteří nosíte, je tohle ten nejlepší způsob, jak neumřít. Tvářit se jako ostřílený harcovník, co snese koňské dávky, se nemusí vyplatit.

A taky bacha na kombinace. Oblíbený smrtící koktejl je zejména alkohol, benzák a právě opiáty!

-TRMX-

Kyselina v nástřelu

Kyselina, nejčastěji askorbová, se používá k rozpuštění hnědého heroinu. Z přímých kontaktů s vámi máme pochybnosti, zdali je použita správně. Někteří uživatelé ji používají dokonce i k extrakci z opiátových náplastí.

Proč se tam vůbec kyselina dává?

Hnědý heroin je totiž takzvaná báze. Jedná se o diacetylmorfin v „základní“ podobě a nerad se rozpouští ve vodě. Lépe to jde, když se mírně zahřeje v kyselém prostředí. Proto uživatel hnědého heroinu má u sebe kyselinu a ohořelou rozdělávačku. Bílý heroin je heroinová sůl neboli diacetylmorfin hydrochlorid, ve vodě rozpustná forma. Zde se heroinová báze vaří společně s kyselinou chlorovodíkovou. Bílý heroin se poté ve vodě rozpustí snadno.

Všimněte si, prosím, až budete mít v ruce obal od léků, že řada léčiv je ve formě soli. „Něco něco“ hydrochlorid. (Ale také dle použité „solicí“ kyseliny sulfát či citrát.)

Kolik kyseliny do heroinu?

Jen tolik, aby se heroin rozpustil. Z rozhovorů s klienty se mi potvrdilo, že řada z nich tohle vůbec neřeší. Do rozdělávačky nasypou hnědý heroin a vysypou celý pytlík balené kyseliny. Pak to zakápnou vodou a uvaří. Hodí filtr a natáhnou. Nám pak tvrdí, že potřebují víc kyseliny, protože je heroin nekvalitní. Když se zeptám, jestli zkouší nejprve rozpustnost heroinu mírným přispáním kyseliny, dozvím se, že na to není čas. Zároveň ti samí mívají často problém s tím, že se jim kyselina vysráží ve stříkačce, když nástřel trochu ochladne. Opět můžou mít pocit, že je to kvalitou heroinu.

Zároveň se také občas dozvídám, že se to všechno snaží vtěsnat do 1ml stříkačky. Pokud má někdo vyšší toleranci a potřebuje vyšší dávky heroinu, je dost pravděpodobné, že se to prostě do klasické

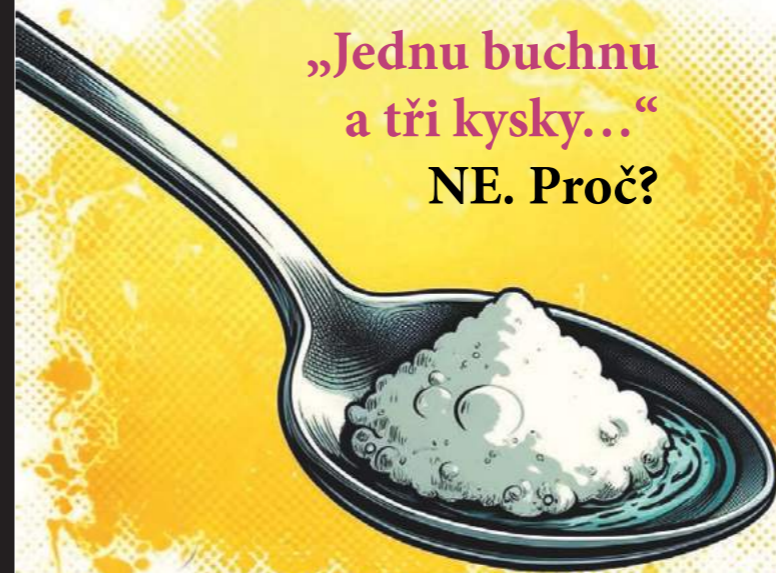
inzulínky nevejde tak, aby to bylo všechno rozpuštěné. Roztok je natolik přesycený, že čirý zůstane jen v horké fázi. Jakmile zchladne, začne ve stříkačce „sněžit“. To se rozpuštěný prášek zase sráží do pevných kousků. Změnit to lze přidáním vody. Klidně více než 1 ml. A použít stříkačku s nasazovací jehlou. Ano, slyším, že jehla bude moc velká a tak podobně. Nicméně život je věcí kompromisů. Jehla sice bude větší, ale dají se sehnat takové, které jsou jen mírně větší než inzulínka.

Doporučený a léty prověřený postup je takový, že do heroinu v rozdělávačce se nejprve přidá voda a pak kyselina. Zhruba třetina baleného pytlíku kyseliny askorbové od káčkařů. Mezitím se nástřel zahřeje a zase nechá vychladnout. Pokud zůstane čirý, může se natáhnout. Pokud ne, přisype se trochu kyseliny a přidá se voda, protože při zahřívání se jí vždy nějaká část odpaří. Zahřeje a zase se nechá vychladnout. Dle potřeby se opakuje proces tak dlouho, dokud nezůstane nástřel po zchlazení čirý. Nasypat tam rovnou celou kyselinu hlava nehlava je pro žíly fakt drsný. Hlostejno, že to takhle heroinista dělá už roky.

Kyselinu do náplastí?

Někteří uživatelé tvrdí, že bez kyseliny opioidy z náplastí nevytáhnou. Dle jiných uživatelů stačí náplast dostatečně dlouho vylouhovat v dostatečném množství teplé vody a funguje to slušně. Jak se píše na těchto několika stránkách o opiátech a kyselině. Pokud už tam musíte kyselinu mít. Dávejte jí co nejméně.

-TRMX-

„Jednu buchnu
a tři kysky...“
NE. Proč?

Vezmeme-li si, kolik toho naše žíly musí zvládat, je dobré se zamyslet nad tím, jak se k nim chovat, aby co nejdéle vydržely. A také nad tím, co do nich dáváme nebo spíš kolik.

Kyska aneb vitamin C se může zdát být neškodný, protože je přece přirozeně pro člověka zdravý, to ale není vždy nutně pravda. Vitamin C se běžně do těla vstřebává přes trávicí trakt, a to skrze potravu, která se v organismu štěpí na různé látky. Vitamin C se tedy nikdy za běžných okolností do žíly v plné koncentraci nedostane. Žíly jsou zvyklé na konstantní stav pH krve, který je téměř neutrální, a pro zachování zdraví oběhového systému je nutné, aby byl neměnný. Když si do žíly nalijeme kysku, znamená to, že si do ní podáváme žiravinu, která mimo to, že je schopna rozpustit heroin, tak je schopna slušně potrápít žilní stěnu. Ta je pak podrážděná a může se narušit její pružnost, celistvost a funkčnost, zvláště pak po opakovaném používání. Podráždění je o to silnější, v čím větším množství použijete kyselinu ke každé aplikaci.

Jakou kysku?

Nejbezpečnější je kyselina askorbová, kterou můžete sehnat u místních teréňáků nebo káčkařů. Jde o úplně čistý vitamin C, bez jakýchkoliv příměsí, narozdíl od přírodní kyseliny citronové, která dráždí žíly a organismus ještě dalším smetím. Kyselina citronová je hlavně obstojné rozpouštědlo, proto se také používá k čištění povrchů a podlah.

Kolik?

Je však důležité, kolik tam toho dáte. Doporučujeme přimíchávat pouze nezbytné množství. To v praxi znamená dávat kyselinu do nášlehu postupně po malém množství, dokud se heroin nerozpustí. Čím méně kyseliny dáš, tím bude tvoje žíla raději.

Pro podobné počtení doporučuji číslo Dekontaminace Pumpa a trubky nebo První pomoc.

Veronika

Pregabalin a Quetiapin

V posledních několika letech se mezi lidmi užívajícími drogy mluví o těchto lécích. Pro někoho jsou lék, pro někoho další doplňková droga do mixu a pro někoho jednorázový nepříjemný zážitek, o který znovu fakt nestojí.

Pregabalin (Lyrica®) patří mezi antiepileptika, ovlivňující vznik, šíření a trvání epileptických záchvatů. Kromě vlivu na epileptické záchvaty mohou měnit náladu (antidepresivní účinek) či bolestné stavy. Pravděpodobnými psychotropními účinky, které vedou ke zneužívání, jsou pocity euforie, abnormální myšlení, odosobnění a zklidnění.

KAREL: „Je to pro mne alternativa benzáků, jsem po tom neviditelný, nesmrtelný.“

PETR: „Když se ráno probudím, mám úzkost ze všeho. Jestli mi neujede tramvaj a nepřijdu pozdě, z denních úkolů v práci, jestli si práci udržím atd. Lyrica tyto úzkosti úplně odstraní. Psychiatřička mi ji ale nechce psát, má obavy ze závislostního potenciálu v kombinaci s tím vším dalším, co beru.“

Pregabalin redukuje jak psychické, tak tělesné projevy úzkosti. Posiluje účinek látek působících tlumivě (benzodiazepiny, hypnotika, antihistaminika, některá analgetika, alkohol aj.).

JANA: „Zamlží ti to vnímání.“

Nežádoucími účinky jsou pocity nejistoty, závratě, útlum, nešikovnost a sucho v ústech a neschopnost erekce...

MICHAL: „Nic mi to nedělá, je to pro lidi, co to berou ve vězení, tam nic není, nebo drahý, tak tě uspokojí cokoliv.“

Pregabalin se používá v detoxikaci benzodiazepinů i opiátů, ulevuje lidem na detoxu.

Quetiapin

Další lék, o kterém se nyní mluví, je **Quetiapin**. Ten patří mezi atypická antipsychotika.

Quetiapin blokuje serotoninové a dopaminové receptory. Používá se také při léčbě schizofrenie a bipolární poruchy (jak v manické, tak depresivní epizodě).

LÍDA: „Dala jsem si trochu, zmatlalo mě to. Sedíš, čumíš, nepohneš se, vypne tě to. Je to podobný benzákům.“

MICHAL: „Někomu to funguje jako lék a je normální, a někdo spí. Vypne tě to, je problém vstát a jít se vychcat. Napsala mi to doktorka, abych po vysazení perníku nebyl agresivní.“

Dekontaminace radí: Vyvarujte se užívání více látek a vzniku křížové závislosti. Psychiatrické léky mohou člověku pomoci, pokud je užívá po konzultaci s lékařem a komunikuje s ním otevřeně o všem, co užívá. U řady léků silně roste závislostní potenciál, potřebujete jich pro dosažení stejného efektu více a více. Experiment s neznámými léky, pokud užíváte jiné drogy, může dopadnout fakt blbě.

-ALA-

Víte, jak je rozdíl mezi mnou a pneumatikama Formule 1 po závodě?

Žádný.

Jsem taky úplně sjetý.

ANTIDEPRESIVA A SEROTONINOVÝ SYNDROM

Co jsou antidepresiva?

Antidepresiva jsou léky působící na depresivní nálady a doprovázející příznaky, jako jsou psychický útlum, pohybová zpomalenost, neschopnost prožít radost či spokojenost, nezáměr o věci nebo činnosti, které jindy působí radost, poruchy spánku a chuti k jídlu, sebevražedné tendence, ale také na neklid, strach či fobie.

Kdy se používají?

Mají široké spektrum využití. Používají se hlavně v psychiatrii při léčbě depresí a předcházení jejich návratu, v terapii úzkostí, obsesí, traumat, ale využívají se například i při léčbě bolesti.

Jak fungují?

Antidepresiva fungují různými způsoby. Působí na nervové přenosy, které naši náladu ovlivňují. Podle toho, jak je ovlivňují, je dělíme na dvě skupiny. Častější jsou tzv. inhibitory zpětného vychytávání monoaminů (SSRI), což jsou nervové přenašeče, jako je serotonin (hormon štěstí, regulace tělesné teploty a další), dopamin (hormon pocitu odměny) a noradrenalin (hormon aktivity). Tyto léky zvyšují množství zmíněných přenašečů ve spojích mezi výběžky nervových buněk v mozku. Patří sem například Prozac, Sertralin, Paroxetin, Citalopram nebo Venlafaxin. Méně časté jsou tzv. inhibitory amínoxidáz (IMAO), které ovlivňují množství přenašečů vypouštěných z buňky do nervových výběžků.

Jak poznám, že léky zabírají?

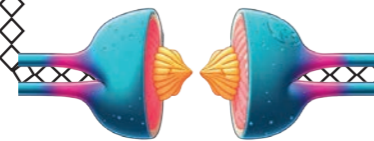
Při zahájení léčby se začíná v malých dávkách, které se postupně zvyšují. V období prvních 14 dnů si tělo na léky teprve zvyká. Účinky antidepresiv se dají hodnotit nejdříve po dvou týdnech denního užívání, proto se mnoho lidí v jejich účinku zklame a ztratí v ně důvěru. Co víc, zpočátku se mohou deprese i zhoršovat, což není nic neobvyklého a neznamená to hned, že léky nefungují.

Veronika

NA CO JE TŘEBA DÁT SI POZOR?

Alkohol - kombinace léků a alkoholu velmi zatěžuje buňky jater, které mají spousta práce s odbouráváním veškerých přebytečných a škodlivých látek z organismu.

Stimulanty (MDMA, GHB, amfetamin a další) - stimulanty jsou látky, které též ovlivňují hladinu nervových přenašečů. Když se antidepresiva přihnou ještě dávkou nějakého stimulantu, může se hladina přenašeče serotoninu zvednout natolik, že vede k rozvoji tzv. serotoninového syndromu, což může být až život ohrožující stav.

NENI MEJDAN JAKO MEJDAN

Zeptali jsme se AI, jaký vliv má tzv. set a setting na psychedelickou zkušenost. Sepsala nám tento příběh.

V jednom velkoměstě žil mladý muž jménem Marek, který se na party se svými přáteli rozhodl poprvé experimentovat s drogami. Marek neměl žádné zkušenosti a jeho znalosti o drogách byly velmi omezené. Přátelé mu sice doporučili určitou látku, která slíbila nezapomenutelný zážitek, ale nedali mu dostatečné informace o tom, jak ji správně užívat.

Party se konala v opuštěném skladišti, kde bylo málo světla a hlasitá hudba znemožňovala jakoukoliv komunikaci. V tomto chaotickém a neznámém prostředí vzal Marek vyšší dávku než bylo bezpečné, jelikož nedokázal správně posoudit, kolik by měl konzumovat. Jeho přátelé byli příliš zaměstnáni vlastní zábavou, než aby si Markova počínání všimli.

Jakmile droga začala působit, Marek se rychle ocitl v nepříjemném stavu. Místo euforie a radosti, které očekával, zažíval silné halucinace a paranoii. V důsledku špatného nastavení - neznámého prostředí, hlasité hudby a nedostatku podpory - se jeho zážitek z drogy rychle proměnil v noční můru.

Přátelé si nakonec všimli, že má Marek problémy, ale již bylo pozdě na to, aby mu poskytli okamžitou pomoc. Museli zavolat záchrannou službu, která Marka odvezla do nemocnice. Lékaři mu zachránili život, ale zážitek hluboce ovlivnil jeho psychický stav a zanechal u něj dlouhodobé trauma.

Tento příběh ilustruje, jak může být špatně nastavené prostředí pro užívání drog fatální. Nejenže může vést k bezprostřednímu fyzickému nebezpečí, ale také zanechává psychologické následky, které mohou ovlivnit celý život.

Termíny set a setting poprvé použil známý americký psycholog a experimentátor Timothy Leary. Jde o zásadní faktory ovlivňující zkušenost jedince při užití psychoaktivní látky.

- **Set** je termín používaný pro „individuální nastavení“ jedince – jde o znalosti a zkušenosti (s drogou), vrozené predispozice, aktuální zdravotní stav, ale i schopnost soustředění, vzpomínky...

- **Setting** naopak zahrnuje vnější vlivy - prostředí, atmosféru, osoby kolem. Jde o důležité téma například u stále populárnějších ayahuascových ceremonií, kde na dobrý setting dohlíží a účastníky celým procesem provází tzv. sitter (průvodce).

POKUSY S HALUCINOGENY

Nestor české psychiatrie Doc. MUDr. Kamil Kalina, CSc., sdílí své vzpomínky na československé pokusy s LSD v 70. letech.

Moje paměť a osobní zkušenost zahrnuje období na počátku 70. let minulého století, ale experimentální podávání LSD a psilocybinu se u nás datuje už od 50. let. Probíhalo v několika výzkumných ústavech a na psychiatrických klinikách. Pokusné osoby byli jednak psychiatričtí pacienti s různými diagnózami, jednak zdraví dobrovolníci bez psychiatrické minulosti, kteří museli být předtím řádně vyšetřeni. Určitou skupinu „zdravých dobrovolníků“ ale tvořili zvědaví intelektuálové (lékaři, psychologové, umělci apod.), často „ze známosti“, bez splnění výzkumných požadavků a bez dalšího sledování, což řadě z nich přineslo pozdější psychické komplikace.

Léčba, tzv. **psycholytická terapie**, se prováděla na několika psychiatrických klinikách. Většina pacientů byly tzv. **charakterové neurózy** (v dnešním pojetí poruchy osobnosti), ale také **psychózy, závislosti**

na alkoholu a léčích a **sexuální deviace**. U LSD se používaly dávky 100 - 500 gama (dnes na zábavní scéně jsou dávky asi 10x nižší). Známy byl model frakcionované hospitalizace na psychiatrické klinice v Sadské. Pacienti se sjížděli na víkend asi 1-2krát měsíčně, absolvovali intoxikaci s přísedícím, rozbor ve skupině a před odjezdem ještě individuální rozhovor s terapeutem. Podle dílčích studií a přednášených kasuistik se většina z nich zlepšila klinicky i sociálně, rozvinuly se u nich nové zájmy a hodnotová orientace, ale také se

V ČESKOSLOVENSKU

častěji rozváděli nebo rozcházel s dosavadními partnery. U části pacientů se později objevily jiné psychické obtíže.

Tehdy existující mezinárodní společnost pro psycholytickou terapii stanovila požadavky na výcvik v této metodě pro psychiatry, psychology a jiné pomáhající profese. Výcvik zahrnoval minimálně pět cvičných intoxikací s přísedícím - erudovaným psychoterapeutem, následný rozbor individuálně a ve skupině, být jako přísedící nejméně u pěti intoxikací léčených pacientů, vést pacientské skupiny a být jako koterapeut u individuálních rozborů.

Tento výcvik jsem absolvoval pod velmi kvalitním vedením. Měl pro mne značný přínos ve smyslu osobního zrání, uvědomění si řady problémů od dětství po současnost (bylo mi 25 let), přátelství s nevědomím, posílení autonomie, tvořivosti a fantazie, a měl také vliv na moje rozhodnutí zvolit si psychoterapii jako životní povolání a dál na sobě

pracovat. Na druhou stranu „růstový skok“ nezahrnul např. mezilidské vztahy a sociální chování a určitou dobu jsem trpěl depresivními náladami, byl jsem přecitlivělý, výbušný a trochu jsem se rozpil. Naštěstí jsem měl možnost dva roky poté nastoupit do psychoterapeutického výcviku, který mě zpevnil.

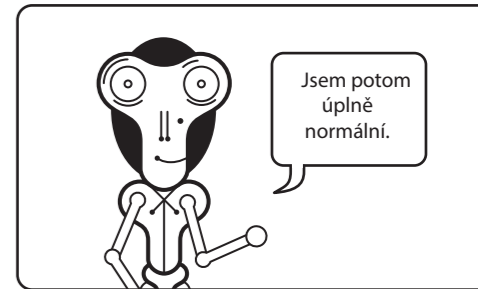
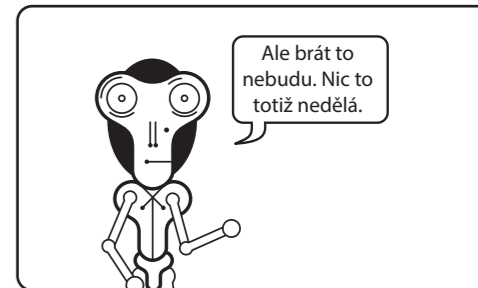
Slibná doba psycholytické terapie skončila v roce 1974, kdy LSD a další halucinogeny byly zakázány a nedošlo ani na publikování odborných prací.

Většina pacientů se zlepšila klinicky i sociálně, rozvinuly se nové zájmy. Ale také se častěji rozváděli a rozcházel.

Současný rozvoj tzv. psychedeliky asistované terapie sleduji se sympatiemi, pokládám však za nezbytné, aby práce s těmito látkami byla pevně zakotvená v psychoterapeutickém rámci, odehrávala se na vyspělé profesionální půdě a aby pacienti kvůli riziku pozdního nástupu jiných psychických obtíží byli dlouhodobě sledováni.

Kamil Kalina

Pan Smažka a normalizace

Maková sezóna

Do zahájení sezóny ještě nějaká doba zbývá, a právě proto bychom si mohli probrat pár věcí, které s ní souvisí, než se to všechno rozběhne na plné obrátky.

Proč se o tom bavíme?

Při svých návštěvách makových polí, kdy vyhledávám klienty, kteří jsou na poli upíchlí celé léto a pro čisté stříkačky se nedostanou tak často, vidím a slyším spoustu věcí, které mě občas dost zarazí. Ačkoli možná po těch letech už ani ne. Nicméně, odehrávají se každoročně.

Sotva to vyleze, už se po tom leze

Mluvím zcela konkrétně o makové šťávě, kterou někteří nedočkavci ždímají ze sotva vzrostlých stonků. Každoročně obrážejí stará známá místa, protože maková pole se často objevují tam, kde už někdy předtím rostla. Vypadá to zhruba tak, že kytky ještě před květem lámou a stírají vytékající mléčnou šťávu. Tyto brzké úlovky nedosahují takové výtěžnosti jako odkvetlé makovičky, ale pro některé sběrače je to prostředek výdělku. Ale šťáva se sbírá stejným způsobem i v průběhu sezóny, ať už máky kvetou, nebo už odkvetly. Sebranou šťávu běží sběrač proměnit k nějakému výrobci v nástřel.

Po nás potopa

Stopování výskytu uživatelů na poli je až úsměvně jednoduché. Přijedu k makovému poli. Obhlédnu, je-li v dosahu nějaký remízek či aspoň nějaká zarostlá mez. Je to místo, kde se bude sebraný materiál upravovat, bude tam nějaký obyvatel nebo obojí. Správnost odhadu potvrdí polouschlé stonky s ulámanými hlavičkami – makovičkami. Aspoň v okolí Prahy se praktikuje nejméně

šetrný až bezohledný likvidační způsob sběru. Nehledě na minimální výtěžek z jedné rostliny. Stonek se zlomí a vyroněná kapka se utře obvazem. Kytka zahyne. Taková místa prostě na poli nepřehlédnete. Sešlapané stonky a toxibordel už jen potvrdí, kdo že to tu „loupe perníček.“

Ptal jsem se klientů, proč sbírají šťávu zrovna takhle. „Když budu makovice (tradičně) nařezávat, tak někdo přijde a uschlou šťávu mi sebere.“

Vařila myšička kašičku na plastovém ohničku

Několikrát jsem navštívil toxikempy v blízkosti makových polí. A bohužel musím konstatovat, že je to opravdu zmar a zoufalství. V zásadě téměř vždy jde o černou skládku, u které je postaven

stan. Čest výjimkám! Topí se odpadem. A na tomto plastovém ohýnku se upravuje sebraná šťáva na „óčko“. Někteří upravovači dokonce hovoří o tom, že vyrábí heroin. Ten to však dle výsledovaných postupů nejspíše nebude. Už jen velká potřeba kyseliny askorbové, kterou od nás vyžadují „óčkaři“ ve velkém množství, ačkoli pro výrobu opia není vůbec potřeba. Ale raději dáme tu naši – vitamin C – než aby si tam lili bůhví co. Ale je to fakt nesmysl.

Afghánci jsou mnohem dál

Návštěva afghánských zpracovatelů na českém poli by pro ně byla jistě zábavná. Asi by si ukrotili hlavu nad tím vším, co jsou místní výrobci na zpracování schopni použít. A jak jsou schopni si výrobu komplikovat. Na internetu jsou dostupné policejní reporty z afghánských zpracovatelských farem. Na zpracování opia stačí čistý hrnec, horká voda a různé filtry, kdy se šťáva rozvaří a filtruje se do čira. Výsledek je jantarové

barvy. V Česku se do toho ještě přidá kyselina „protože se to líp rozpouští“. Hele, už je to rozpuštěný... V Afghánistánu to usuší a slisují. Pak to převezou na farmu, kde z toho extrahují morfin.

Extrakce morfinu je vskutku primitivní. Stačí k tomu vápno a ledek. Aby to mělo smysl, musí to být v nějakém poměru a trvá to cca dva dny, respektive noci. Výsledkem je sice ne úplně čistá morfinová báze, ale toho balastu, který by si uživatelé jinak nastřelili, je tam asi o vagón míň.

Heroin? Ale no tak...

Několik polních výrobců se snaží, nebo to tak aspoň prezentují, o výrobu heroinu. Dle dostupných popisů není úplně jisté, že výsledkem je heroin – diacetylmorfin. Na poli je jeho výroba spíše nepravděpodobná. To tvrdím proto, že v žádném polním „návodu“ na zpracování opia nezkoušeli výrobu heroinu se neobjevují žádné míry, váhy ani poměry. Často slyším jen různé odhady: „tak kilo, asi hodinu, když to má takovou barvu, teploměr nemám, to poznám, anhydrid se vyrábí vysušením octa“. Věřím, že takové postupy jsou některým výrobcům cizí a skutečně si dají se zpracováním práci, podrobně si nastudují postupy, seženou si potřebné chemikálie, vědí co, čeho, kolik, jak dlouho a umí používat teploměr.

Nevěřte, že někdo dokáže vyrobit heroin tím, že do rozvařeného opia nalije anhydrid kyseliny octové a vaří to na ohýnku z PET lahve, odpadků nebo staré boty. Když to dobře dopadne, možná tam pár molekul heroinu bude, ale je dost pravděpodobné, že to bude směs různých balastů, ve které budou nějaké opiáty plavat.

Potřebuju hodně kyseliny (askorbové) na pole

Nepotřebuješ. Mám teď před sebou podrobný policejní report z výroby afghánského heroinu a v celém postupu od sběru opiové šťávy až po výsledný heroin se objevuje pouze kyselina chlorovodíková. A jen proto, aby se z báze (hnědý heroin) vyrobila sůl (bílý heroin) a k částečné purifikaci.

-TRMX-

Ketamin: Anestetikum s rostoucím využitím v psychiatrii

Ketamin je racemická směs enantiomerů S (+) a R (-) ketaminu, která se v humánní i veterinární medicíně používá jako anestetikum. Působí jako antagonist NMDA receptorů a ve vysokých dávkách také na opioidní a sigma receptory. Ketamin byl poprvé syntetizován v roce 1962 a od roku 1970 je schválen pro klinické použití.

Využití v medicíně

Ketamin je primárně používán jako anestetikum. Vzhledem k rychlému nástupu účinku, hemodynamické stabilitě a analgetickým vlastnostem je vhodný pro pacienty v šoku, s hypovolemií nebo s traumatickým poraněním mozku. Ketamin se také používá v pediatrii, v porodnictví a v geriatrii.

V posledních letech se ketamin stává důležitým nástrojem v léčbě deprese a dalších psychických poruch. Studie prokázaly, že ketamin může v krátkém čase zmírnit symptomy deprese, úzkosti, suicidálních myšlenek a posttraumatické stresové poruchy. Ketamin se také zkoumá jako potenciální léčba bipolární poruchy, obsedantně-kompulzivní poruchy a závislosti.

Mechanismus účinku

Hlavním mechanismem účinku ketaminu je blokáda NMDA receptorů. NMDA receptory

a jsou glutamátové receptory, které hrají důležitou roli v excitaci neuronů. Blokáda NMDA receptorů vede k decreased excitaci neuronů a k následné změně v neurotransmisní aktivitě v mozku.

Účinek ketaminu na depresi a další psychické poruchy není plně objasněn. Předpokládá se, že ketamin ovlivňuje:

- Glutamátový systém: Ketamin blokuje NMDA receptory a tím snižuje excitaci neuronů.
- GABA systém: Ketamin zvyšuje aktivitu GABA,

neurotransmiteru s uklidňujícími účinky.

- Monoaminergní systémy: Ketamin může ovlivňovat i monoaminergní systémy, jako je serotoninový a dopaminový systém.

Vedlejší účinky

Ketamin je obecně považován za bezpečný lék, ale může mít i vedlejší účinky. Mezi nejčastější vedlejší účinky patří:

- Disociace: Pocit odcizení od sebe sama a od okolí.
- Halucinace: Zrakové, sluchové nebo jiné smyslové vnímání, které není reálné.
- Nevolnost a zvracení.
- Zvýšený krevní tlak.
- Zrychlený tep.

Vzácněji se mohou vyskytnout i závažnější vedlejší účinky, jako je psychóza, zmatenost a epi záchvaty.

Kontraindikace

Ketamin není vhodný pro všechny pacienty. Kontraindikace ketaminu zahrnují:

- Hypersenzitivita na ketamin.
- Zvýšený tlak v oku (glaukom).
- Epilepsie.
- Kardiovaskulární onemocnění.
- Těhotenství a kojení.

-Zadek-

Zdravotní pojištění vrací úder

O zdravotním pojištění už jsme psali - v Dekontaminaci IV/2017. Uplynulo šest let a kdo nic neřešil, má dluh na zdravotním pojištění větší o 174 576 Kč a k tomu penále, které narůstá každý den. Přesné vyčíslení tvého dluhu ti pojišťovna vytiskne v přehledné tabulce, když půjdeš na pobočku, třeba pro kartičku pojištěnce.

Náš systém zdravotní péče je naštěstí nastaven tak, že zdravotní pojišťovna platí zdravotníkům za péči o všechny občany ČR. Dlužník se nemusí bát, že kvůli dluhu na pojištění nebude ošetřen lékařem nebo převezen záchrankou.

Podle zákona je každý občan ČR účastníkem veřejného zdravotního pojištění. Má právo na

zdravotní péči, ale také povinnost do systému každý měsíc přispívat. A to i v případě, že o žádnou péči nestojíš.

Pokud bereš drogy a k tomu zvládáš být zaměstnancem na hlavní pracovní poměr, tak ti gratulujeme. Pojištění se odvádí z tvé mzdy. Každý ale takovou pracovní smlouvu nemá. Kdo má příjem na základě dohody o provedení práce do 10 000 Kč měsíčně, nebo z dohody o pracovní činnosti do výše 4 000 Kč měsíčně, je pro zdravotní pojišťovnu ve stejné kategorii jako osoba s žádnými nebo nelegálními příjmy. Tato kategorie se jmenuje **OBZP** neboli **osoba bez zdanitelných příjmů** – pojistné **2 552 Kč** měsíčně.

Další možností je být takzvaným státním pojištěncem neboli **zařadit si, aby za tebe pojištění platil stát**. Do této široké kategorie mohou kromě dětí a poživatelů důchodů spadat i uživatelé drog. Stačí, aby splňovali jednu z těchto podmínek: jsou v evidenci uchazečů o zaměstnání, pobírají dávku pomoci v hmotné nouzi nebo jsou ve vězení.

Jestli někdy přemýšlíš o své budoucnosti, mysli na to, že s velkým dluhem je všechno těžké. Člověk, který chce vést nový život a začne pracovat, dostane po první výplatě krutý úder – z výplaty se mu strhává částka na splácení dluhů. Dobrým řešením je oddlužení (Dekontaminace IV/2014).

Když zaplatíš celý dluh na pojištění, pojišťovna ti pak může odpustit penále.

Markéta

Cože? Strážlivý v práci?

Hrození testy na drogy zaměstnavatelem, případně dechová zkouška na alkohol jsou strašákem uživatelů v práci. Co když se to dozví? A má na to vůbec právo?

Ano, má.

Zahrnuje to komplexní směrnice bezpečnosti práce. Bezpečnost práce, zkráceně BOZP, je komplexní souhrn opatření, která slouží k ochraně zdraví a zajištění bezpečnosti zaměstnanců při výkonu práce. Jejím cílem je minimalizovat rizika pracovních úrazů, nemocí z povolání a dalších negativních dopadů práce na zdraví. A minimalizování rizik je i to, že si zaměstnavatel kontroluje, jestli není pracovník pod vlivem, nebo na dojezdu/kocovině.

A myslí na to i samotný zákoník práce. V § 106, který pojednává o právech a povinnostech zaměstnance, je nepožívat alkohol a drogy na pracovišti a ani nepřicházet ve stavu tomu podobném.

Platí tedy i to, že by zaměstnanec měl dávat pozor na to, co dělá den předtím, než jde do práce, vztahuje se to totiž i na zbytkový alkohol a na ovlivnění drogami, i když člověk nebere v práci.

V případě, že pověřený pracovník bezpečnosti práce nebo nadřízený nařídí podrobení se testu, tak má zaměstnanec povinnost se mu podrobit. Pokud to odmítne, plyne z toho patřičný trest.

Krajský soud v Ústí nad Labem v rozsudku sp. zn. 11 Co 409/2004 ze dne 21. ledna 2006: „**Odmítnutí** zaměstnance podrobit se orientační dechové zkoušce, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek, sice znamená porušení pracovní kázně, samo o sobě však

Zákoník práce a předpisy BOZP zakazují zaměstnancům:

- Požívat alkohol a drogy na pracovišti, a to i v pracovní době mimo něj.
- Vstupovat na pracoviště pod vlivem alkoholu nebo drog.

Zaměstnavatel má právo:

- Nařídit dechovou zkoušku nebo test na drogy, pokud má důvodné podezření, že je zaměstnanec pod vlivem omamných látek.
- Vyřadit z práce zaměstnance, který je pod vlivem alkoholu nebo drog.
- Vyžádat si lékařskou prohlídku zaměstnance, pokud má podezření, že jeho zdravotní stav ohrožuje bezpečnost práce.

nezakládá porušení pracovní kázně takové intenzity, aby je bylo možno považovat za závažné porušení pracovní kázně“.

Co mi hrozí?

V případě, že zaměstnanec v práci nadýchá alkohol nebo mu vyjdou pozitivní testy na drogy, hrozí mu v nejhorším případě ukončení pracovního poměru. Vždy záleží na závažnosti, vzhledem k zaměstnání – třeba profesionální řidič, který nadýchá alkohol a je mu poté zabaven řidičský průkaz.

Samotný postih za pozitivní test je na zaměstnavateli, který to má **napsané ve vnitřní směrnici**, se kterou se má zaměstnanec seznámit. Bývá obvyklé, když se jedná o **malé promile** v dechu, že zaměstnanec dostane **výtku**, a pokud se to bude opakovat, bude poté potrestán **snížením platu**, případně **ukončením pracovního poměru**.

Neplatí to ale vždy, v případě, že se zaměstnanec zraní a je hlášen pracovní úraz, tak je alkotest povinný. Pokud se zaměstnanec zraní a je pod vlivem, tak to jde celé na jeho vrub. Zvláště závažné to je u pracovního úrazu způsobeného jiné osobě, případně při způsobení škody zaměstnavateli. V případě pozitivního testu je zodpovědný za škodu, kterou způsobil zaměstnavateli nebo třetí osobě.

V závažných případech může být zaměstnanec stíhán i trestním právem.

Můžu se bránit?

Pokud zaměstnavatel nevyužívá pro dechovou zkoušku kalibrované alkotestery, případně je podezření, že se s výsledky nějak manipulovalo, má zaměstnanec vždy **možnost odvolat se na závodního lékaře**, který provede odborné vyšetření. Stejně tak tomu je i v případě pozitivního testu na drogy v moči.

Platí to vždy?

Většinou ano, je důležité seznámit se s vnitřními předpisy a pamatovat na to, co říkal pracovník bezpečnosti práce. U hlavního pracovního poměru je možná domluva, odložení práce a neproplacení doby pro rekonvalescenci.

U pracovníků na dohodu může být v případě pozitivního testu ukončena spolupráce okamžitě.

A pokud pracuje člověk takzvaně „na černo“, tak má smůlu a nemá žádnou možnost zastoupení. Hrozí mu ale stále trestně právní postihy (třeba když je pod vlivem a někoho zraní).

-Zadek-

Čím se testuje?

Nejčastější je přístroj na testování přítomnosti alkoholu v dechu. Vypitý alkohol koluje v krvi a působí na všechny orgány včetně plic, kde se částečně odpařuje při výměně kyslíku v plicích, proto jde cítit z dechu. **Alkoholtestery** mají elektrochemické čidlo, které dokáže odhalit množství alkoholu v dechu, a systém v přístroji jej přepočítá na naše známé promile.

Dalším způsobem, jak může zaměstnavatel testovat, jsou známé **drogové testy z moči**.

Testy na drogy z moči fungují na principu imunoanalytické nebo chromatografické detekce specifických látek (drog nebo jejich metabolitů) v moči. Vzorek moči se smíchá s testovacími proužky, které obsahují protilátky proti daným drogám. Pokud jsou v moči drogy přítomny, protilátky se s nimi sváží a na proužku se objeví barevná změna. Pozor, u testů na drogy je to opačně než třeba u těhotestů, tedy dvě čárky na testu jsou negativní, **jedna čárka pozitivní**. A pozitivní test je i ten, kde je druhá čárka sotva viditelná.

Testů existuje spousta, od jednodruhových až po „hrábě“ multitesty, kdy jde z jednoho vzorku moči testovat až 10 návykových látek najednou. Existuje malá šance, že test nevyjde dobře - tedy že si je člověk jistý, že neužil žádnou drogu, a stejně mu vyšel pozitivní test. Některá léčiva to dělají (nějaké jsme dohledali a uvádíme je na zadní straně). V tomto případě je důležité se odvolat na laboratorní vyšetření.

Laboratorní vyšetření je další možností na testování přítomnosti drog v moči/krvi. To je už potřeba na indikaci lékaře (v tomhle případě závodní lékař). Je důležité odebrat vzorek tekutiny co nejdříve, ideálně krev. Ta se poté uskladní a dopraví se do laboratoře, kde se provede speciálním přístrojem rozbor metabolitů v krvi. Takhle jde odhalit i samotný alkohol. Laboratorní výsledky jsou nezvratné a pokud vyjdou pozitivní, tak se nedá odvolávat.

DROGA VE VÁLCE

Odborné zdroje i seriózní světová média kolem toho našlapují po špičkách: posilňují se islámští teroristé před útokem drogami?

Někteří určitě. Zda jde ale o organizovanou a třeba pro páchání sebevražedných útoků zásadní věc, zůstává pořád spíš v rovině spekulací. V Česku se k tomu nedávno vyjádřil na sítích Matěj Hollan z APAS, který o užití drog bojovníky nepochybuje minimálně v souvislosti s útokem teroristů Hamásu v Izraeli loni v říjnu. Při pohledu na brutalitu jejich řádění by mu snad každý dal radši zapravdu.

Vydlobávat lidem zaživa oči, zatloukat žemám do stehů hřebíky, rozřezávat jim pohlavní orgány, hromadně znásilňovat. Možná už jsme otrlejší co se týče týrání válečných zajatců. Hromadný masakr na hudebním festivalu a brutální násilí páchané na spoutaných civilistech, včetně dětí, je ale dost jiný level.

V kapsách teroristů, kteří byli při útoku v Izraeli zabiti či zajati, se navíc drogy opravdu našly, konkrétně tablety captagonu, který je známý jako „kokain pro chudé“. O jeho stále rozšířenějším užívání mezi džihádisty (ale i mezi běžnými občany) v oblasti delší dobu mluví někteří místní lékaři.

Peníze na svatou válku

O čem úřady i média informují poměrně detailně, je financování terorismu právě skrze obchod s drogami. Platilo to o makovicích v Afghánistánu, platí to nyní o captagonu na Blízkém východě. Jde původně o „drogu Islámského státu“, která se postupem času rozšířila do celé oblasti Blízkého východu i jako droga rekreační.

Aktuálně je největším světovým producentem captagonu Sýrie, která se po občanské válce postupně proměnila v docela regulérní

narkostát. Většinu produkce zajišťují varny přímo napojené na Asadův režim, drogy vyrábějí, distribuují a hlavně vyvázejí drobní, s diktátorským režimem „spřátelení“ obchodníci, nezávadka kdy je ale obchodují i samotné jednotky syrské armády. Omezení výroby captagonu se pro Asada stalo v posledním roce také významným předmětem zahraniční politiky, kdy vyjednával o zrušení sankcí a obnovení vztahů s dalšími arabskými zeměmi: „Nechcete captagon? Zrušte sankce!“

V roce 2020 dosáhl export captagonu ze Sýrie podle odhadů minimálně 3,5 miliardy dolarů, což je suma pětikrát vyšší, než je hodnota celého tamního legálního exportu. Na odbyt jde captagon prakticky v celé oblasti Blízkého východu, kromě Libanonu taky v Jordánsku a především v Saudské arábii - jen tam se roční spotřeba odhaduje na 600 milionů pilulek.

20-600 korun

Cena jedné tablety captagonu začíná v Sýrii někde na dolaru, záleží ale samozřejmě na místě, kde nakupujete. Náklady na výrobu jsou přitom v řádu centů, liší se pochopitelně i kvalita a hlavně složení jednotlivých tablet - i na východě se drogy řežou prakticky čímkoli. Největší odbytiště je v Saudské arábii, kde už seženete captagon výrazně draž - tableta podle místních novin může stát i 25 dolarů (asi 600 korun). Loni v září zadrželi rekordní množství v Rijádu, když v mouce ve skladišti objevili skoro 47 milionů tablet. Za informace, které vedou k dopadení překupníků

a pašeráků, nabízejí saúdské úřady dokonce finanční odměnu. Ještě vyšší marži má captagon v bohatých Spojených arabských emirátech - do Dubaje tak míří hlavně „kvalitní“, případně „designové“ zboží pro exkluzivní klientelu, především mládež.

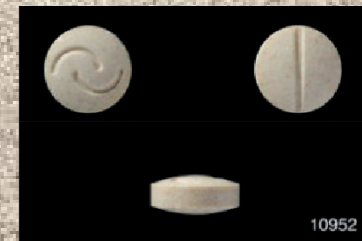
Nejíst, nespát, nebát se...

Captagon byl, jak už to u drog bývá, původně vyvinut pro lékařské účely, a to v roce 1961. Před umístěním na seznam ilegálních drog v roce 1986 se používal k léčbě hyperaktivity u dětí nebo při narkolepsii. V původních tabletách byl účinnou látkou fenetylin, syntetický stimulant podobný pervitinu. Tabletky byly malé, kulaté, většinou bílé se dvěma výraznými půlměsíci.

A podoba je v zásadě jediné, co captagonu zůstalo. Fenetylin byl objeven pouze v minimu aktuálně zadržovaných zásilek, podle loňské publikace EMCDDA obsahují zadržené vzorky nejčastěji amfetamin (v jedné obvyklé tabletě je asi 32 miligramů amfetamin sulfátu), výjimečně i metamfetamin. Mezi časté příměsy patří kofein, paracetamol nebo lidokain.

Ze složení je tedy poměrně jasné, o co zhruba půjde: droga zlepšuje soustředění, člověk je nesmrtelný, vydrží bez spánku fungovat i několik dní. Co víc si pro své bojovníky přát?

Olga

Tresty za držení a distribuci

ilegálních
DROG

Zeptali jsme se Právní poradny APAS. Odpovědi zpracoval právník a advokát Mgr. et Mgr. Jan Vobořil, Ph.D.

Jakým způsobem je nyní trestně posuzováno držení drog? Můžete uvést nějaké příklady za jaké množství co hrozí?

U držení drog je klíčové, jestli je držíme pro vlastní potřebu, nebo například máme v úmyslu drogy někomu dát či prodat (tzv. držení pro jiného). Pokud zůstaneme u vlastní potřeby, tak může jít buď o přestupek u menšího množství drogy, nebo o trestný čin u množství většího. To, co je pokládáno za větší než malé množství není stanoveno zákonem, ale vychází se ze stanoviska trestního kolegia Nejvyššího soudu č. **Tpjn 301/2013** (lze si ho najít pod tímto číslem na internetu). V příloze stanoviska jsou hodnoty jednotlivých látek, které ale nejsou dogmatem a soudy se od nich odvolněně mohou i odchýlovat třeba s ohledem na uživatelskou zkušenost držitele, kdy u osoby, která bere velké dávky návykových látek na denní bázi, je akceptovatelnější větší množství než například u prvouživatele. Pokud jde o hodnoty, tak u pervitinu či heroinu jde například o více než 1,5 gramu, u kokainu

1 gram, u extáze 4 tablety nebo u marihuany 10 gramů sušiny. Důležitá je ale i minimální koncentrace účinných látek v daném vzorku, jejíž hodnoty lze také ve stanovisku najít. Přestupek je postihován pokutou do **15 000 Kč**. Za držení většího než malého množství pro vlastní potřebu pak hrozí v trestním řízení odnětí svobody až jeden rok u konopí a **až dva roky** u ostatních OPL. Vyšší sazby pak jsou u držení větších množství.

Jakým způsobem je nyní trestně posuzována výroba drog? Můžete uvést nějaké příklady z judikátů?

Výroba návykových látek je obvykle posuzována podle § 283 trestního zákoníku. Obecně jde o ustanovení, podle něhož se postihuje široké spektrum skutků počínaje rozsáhlou výrobou nebo distribucí, až po podstatně méně závažné sdílení návykové látky mezi kamarády nebo třeba objednání a zaslání návykové látky pro osobní potřebu ze zahraničí. V prvním odstavci je proto poměrně široké rozpětí

trestní sazby od jednoho do pěti let. To dává soudu velký prostor pro uvážení trestu, včetně ukládání těch alternativních, a obhajobě prostor pro uplatnění polehčujících okolností. Z našich zkušeností je pro soud obvykle velmi důležitý náhled pachatele na skutek, který spáchal a kroky k tomu, aby se to neopakovalo. Zde je samozřejmě důležitá zejména léčba závislosti. Pokud jde o aktuální kauzy, tak **stále častěji se setkáváme s klienty, kteří si objednávají návykové látky přes internet ze zahraničí. Ačkoli jde o malé množství, jehož nákup někde na ulici a následné držení v ČR by byly pouze přestupkem, tak skutečnost, že došlo k dovozu přes hranice, může takový nákup překvalifikovat na § 283.**

Jakým způsobem je nyní trestně posuzována distribuce drog? Je distribucí, když někomu dám drogu bezúplatně?

Pokud jde o právní kvalifikaci, tak se v obou případech, tedy u úplatného i bezúplatného předání, pohybujeme stále v § 283.

Samozřejmě to ale může být důležitá okolnost pro soud při úvaze o druhu a výměře ukládaného trestu. Jak už jsem uvedl, tak soud zde má prostor poměrně velký.

Co hrozí někomu, kdo předal/prodal/aplikoval někomu drogu a daný člověk následně umře na předávkování?

Toto jsou velmi smutné případy, s nimiž se ale v praxi poradny taky občas setkáváme. Může jít klidně o rekreační, nezkušené uživatele, kteří nějakou drogu přinesli do skupiny lidí, a pro někoho užití této drogy skončilo tragicky. **Takové případy pak bývají kvalifikovány podle § 283 odst. 4 trestního zákoníku se sazbou 10–18 let odnětí svobody.** V této trestní sazbě v podstatě alternativní tresty nepřipadají v úvahu. V daném případě se postihuje nedbalostní jednání (pokud bychom někomu přivodit smrt chtěli, tak by šlo o vraždu) a posuzuje se, do jaké míry může za úmrtí užití dané návykové látky, ale i to, nakolik mohl pachatel rizika předpokládat a jak se zachoval, aby jim předešel nebo alespoň následně mírnil následky (například včasným přivoláním záchranky). V každém případě tyto příběhy jsou mementem pro všechny, kteří se chystají do nějaké skupiny přinést k užití drogy. Nikdy nevíte, co droga s ostatními udělá, a trest za prostou distribucí ve skupině kamarádů rozhodně není tím nejhorším, co vám může hrozit.

PRÁVNÍ
PORADNA
APAS

Právní poradna APAS je projektem bezplatné právní pomoci, určený uživatelům/bývalým uživatelům návykových látek (alkoholu a/nebo nelegálních drog) a gamblerům, rodinným příslušníkům či profesionálům poskytujícím adiktologickou péči.

Projekt se zaměřuje na právní pomoc při řešení právních problémů vzniklých v souvislosti s užíváním návykových látek či gamblingem. Poskytujeme právní pomoc ve všech odvětvích práva, zejména v oblasti práva trestního, občanského, rodinného, pracovního a zdravotnického. V rámci služeb nabízíme nejen právní konzultace, ale i případnou obhajobu v trestním řízení či zastupování před civilním soudem. Právní poradenství poskytujeme formou osobních, telefonických nebo e-mailových konzultací a dále také prostřednictvím webových poradny a písemně.

Projekt Právní poradny APAS finančně podporuje:
Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky
Magistrát hlavního města Prahy

Adresa: Hartigova
(dříve Koněvova) 1929/95,
130 00 Praha 3 – Žižkov

tel.: 736 760 701
222 582 932

e-mail: ppano@asociace.org
poradna.asociace.org

Osobní konzultace po předchozí telefonické domluvě.

K dispozici jsme každý pracovní den od 9:00 do 17:00 hod.

Kontaktní osoby:

Mgr. Hana Fidesová, Ph.D.
– právníčka-advokátka, vedoucí

Mgr. et Mgr. Jan Vobořil, Ph.D.
– právník-advokát

Mgr. Kateřina Skutilová
– sociální manager

Změny v DPP a DPČ

Možná jste zaregistrovali, že v rámci tzv. konsolidačního balíčku financí vytvořeného a schváleného současnou vládou, dochází k výrazným změnám i na poli **dohod o provedení práce (DPP) a dohod o pracovní činnosti (DPČ)**.

Změny jsou to opravdu výrazné, tak jsme se rozhodli tady v Dekontaminaci přinést - snad přehledný - seznam těch nejdůležitějších (zdaleka to nejsou všechny). Pro lepší orientaci uvádím některé změny chronologicky, protože budou nabývat platnosti postupně.

Od října 2023

První větší změnou, která platí už od loňského října, je povinnost zaměstnavatele naplánovat rozvrh práce, kterou má zaměstnanec vykonat. S rozvrhem práce má být zaměstnanec seznámen nejpozději 3 dny před začátkem práce. Stejně tak změna v rozvrhu práce má být zaměstnanci oznámena nejpozději 3 dny dopředu. Zaměstnavatel navíc musí zaměstnance nejpozději 7 dnů před výkonem práce

písemně informovat o tom, jaká práce to bude a o místě jejího výkonu. Jaký je předpokládaný časový rozsah práce a kdy a jak dlouhé budou přestávky na jídlo a oddech.

Další změnou je možnost zaměstnance požádat o smlouvu v klasickém pracovním poměru, a to ve chvíli, kdy u jednoho zaměstnavatele pracoval 180 dnů (a více) za poslední rok. Zaměstnavatel je pak povinen se k tomu písemně vyjádřit do 30 dnů a své rozhodnutí odůvodnit.

Od ledna 2024

Tady jde hlavně o právo zaměstnance na dohodu čerpat dovolenou. K tomu je ale třeba splnit dvě podmínky. Zaprvé musí zaměstnanec u stejného zaměstnavatele pracovat alespoň 4 týdny (28 kalendářních dnů). Zadruhé musí zaměstnanec odpracovat alespoň 80 hodin v daném kalendářním roce. Pokud obě tyto podmínky splní, může

čerpat dovolenou stejně, jako zaměstnanec v klasickém pracovním poměru.

Zároveň měla být od ledna zavedena povinnost pro zaměstnavatele hlásit zaměstnance s dohodou České správě sociálního zabezpečení (ČSSZ). Tato povinnost se nakonec odložila až na červenec 2024.

Od července 2024

Nutnost hlásit pracovníky s dohodou úřadům od 1. 7. 2024. To znamená, že zaměstnavatel, u kterého máte dohodu, každý měsíc pošle informace o vašich odpracovaných hodinách a výdělku na ČSSZ. Pokud jste tedy evidováni na úřadu práce a v návaznosti na to pobíráte příspěvek na živobytí (tzv. hmotku) a začnete si přivydělávat na DPP, tak by se to měl úřad podle nové úpravy dozvědět. To je samozřejmě problém, protože pak vás vyřadí z evidence ÚP – ten totiž nedovoluje výdělek na DPP po dobu evidence (na DPČ si přivydělávat lze, ale pouze do výše 9450 Kč / měsíc). A když vás vyřadí z evidence ÚP, tak nesplňujete nárok na přiznání hmotky a přijdete i o ni. (Pro upřesnění – tento systém není úplně nový. Stejně to platilo i v minulosti. Změnilo se to, že nyní za nahlášení zodpovídá zaměstnavatel. Dříve tak měl učinit sám zaměstnanec, který to ale ve výše zmíněném případě ne vždy udělal, a to právě z důvodu, aby se na existenci jeho výdělku nepřišlo).

Tolik menší přehled, který mi přijde v tuto chvíli pro vás, naše klienty, zásadní. Nutno závěrem dodat, že některé z plánovaných nebo již proběhlých změn nejsou úplně po chuti podnikatelům a zaměstnavatelům. Mnozí tedy již teď předpokládají, že takovéto novinky budou znamenat konec práce na dohody. Ne proto, že by dohody jako takové zanikly, ale především proto, že zaměstnavatelé budou za takových okolností ochotni práci na tento typ kontraktu zaměstnancům nabízet. I proto se bude bezesporu o všem ještě debatovat a další dílčí změny nejsou vůbec vyloučené. Berte tedy prosím tento výtah ze změn platný k začátku roku 2024 (budou-li se podmínky ještě výrazněji měnit, jistě se o tom dozvíte v budoucnu i na stránkách jiného sociálního okénka tady v Dekontaminaci).

Přijdu o hmotku?

Když se stane, že jste kvůli tisícovce vydělané na DPP **vyřazeni z evidence ÚP**, nezoufejte.

Žádat o hmotku lze i ve chvíli, kdy vaše příjmy nedosahují životního minima. Odpadá tak nutnost být evidován na ÚP. Ještě jinou možností je pak žádat o hmotku kvůli lékařem uznaným zdravotním důvodům.

Jsem Bond.
James Bond.

Rozdrtím čtvrtku
subáče nehtem.

Protřepat.
Nefiltrovat!

Projekt „Drugs-Info-Site“ je zaměřen na nové syntetické psychotropní látky (NPS) a nové fenomény na drogové scéně v České republice. Zabývá se mapováním situace v dostupnosti, způsobu nabízení a užívání NPS, dále sběrem dat o rizicích NPS a zároveň se aktivně snaží o snižování rizik spojených s užíváním těchto látek.

„DRUGS-INFO-SITE“

ANALÝZA A DETEKCE NOVÝCH NEBEZPEČNÝCH DROG V ČR!

DRUGSINFOSITE.ORG

Součástí projektu je sběr a analýza chemického obsahu užívaných vzorků a zvyšování informovanosti o rizicích NPS mezi jejich uživateli i mezi terénními pracovníky atp.

Drugs-Info-Site je založen na spolupráci VŠCHT a Ústavu farmakologie 3. lékařské fakulty UK, kdy obě pracoviště mají v rámci vědeckých výzkumů povoleno nakládat s kontrolovanými látkami.

TESTOVÁNÍ NA TANEČNÍCH AKCÍCH

Drugs-Info-Site vybírá taneční akce nejčastěji ve spolupráci s organizacemi Hard & Smart, Podané ruce atp. Projekt na akcích sbírá anonymně vzorky NPS a realizuje analýzu/detekci zvláště škodlivých látek přímo v místě akce spojenou s šířením informací o rizicích NPS a psychoaktivních látkách obecně (pomocí informačních materiálů a osobně pohovorem). Testování na akcích probíhá s využitím databáze analýz vzorků/webového rozhraní drugsinfosite.org/dis/.

Jak testování na tanečních akcích funguje?

- Klienti mohou anonymně poskytnout vzorek látky vhozením do amnesty boxu (v označené obálce)
- Pracovníci sami distribuují zájemcům obálky s kódy pro poskytování vzorků
- Klient před poskytnutím vzorku anonymně vyplní průvodní formulář/dotazník ke vzorku, buď přímo zadáním on-line pomocí mobilní aplikace (vstup do webové databáze) nebo v papírové podobě, a obdrží specifický vygenerovaný QR kód, kterým je označen poskytnutý vzorek
- Vzorek je analyzován na místě. Za předem určenou dobu je klientovi na základě specifického QR kódu sdělen výsledek analýzy – v každém případě je klient poučen o obecných rizicích užívání látek, konkrétních rizicích ve vztahu k nalezeným obsahovým látkám včetně možných interakcí atp.

- V případě zachycení neočekávané, nebezpečné nebo neznámé substance je o tomto klient důrazně informován

ANONYMNÍ SBĚR VZORKŮ POMOCÍ SÍTĚ SBĚRNÝCH AMNESTY BOXŮ

V některých nízkoprahových službách jsou anonymní sběrné boxy, najdete je v Terénních programech a Kontaktním centru **Sananim Praha**, v **Laxusu** – K-Centru **Hradec Králové**, v Kontaktním centru **DROM v Brně** a v Kontaktním centru **Prevent České Budějovice**. Také na Ústavu farmakologie 3. LF UK je možné odevzdat vzorek k analýze do anonymního sběrného boxu nebo jsou na tuto adresu zasílány vzorky k analýze poštou (k rukám doc. Šustkové).

WEBOVÁ DATABÁZE

Webová databáze umožňuje zájemcům ve veřejné části přístup k obecným osvětovým informacím a poskytovatelům vzorků pak vždy přístup k výsledkům analýzy pouze jeho konkrétního poskytnutého vzorku pod specifickým vygenerovaným kódem vzorku, který poskytovatel obdrží a pod kterým také vyplní na webu zmíněný dotazník.

S jakými rizikovými drogami či příměsemi se v Česku projekt Drugs-Info-Site setkává?

Látky nalezené v analyzovaných vzorcích jsou velmi pestré, např. v roce 2022 bylo na pěti párty akcích s aktivním sběrem a zasláním poštou, nasbíráno a analyzováno 682 vzorků. Byla zachycena prakticky celá škála zneužívaných látek – většinou stimulanty, nejčastěji kokain, amfetamin, metamfetamin, MDMA, dále poměrně často disociativní anestetikum ketamin, LSD, občas heroin, případně „brown“, z novějších substancí např. halucinogen/psychedelikum 2-CB, NBOM, ethamphetamin, 3-MMC atp.

ČUS, JSEM KUBA

a jsem terénní pracovník v Terénních programech na Šumpersku a v Olomouci. Od roku 2017 jsem zároveň i vedoucí obou programů. V terénu mě můžete potkat ve všech městech, kde terény působí, aktuálně asi nejvíce v Mohelnici, Šternberku a Zábřehu.

Jak dlouho pracuješ v drogovkách a co tě k tomu přivedlo?

Letos jsem ve službách 15 let. Celou dobu pobíhám ve městech a obcích, kde působí terén na Šumpersku a posledních 8 let se ukazuji i v terénu v Olomouci. Prvotní impuls, proč jsem chtěl jít do služeb, byl ten, že jsem chtěl pomoci známým, se kterými jsem vyrůstal a kteří začali brát.

Co ti v práci dělá radost?

Každá „malíčkosť“, co se klientům povede. Ať už to, že si na chvíli dají pauzu, najdou si práci, dodržíjí principy bezpečnějšího braní. Dál mi dělá radost to, že se kolegům něco povede, jak při práci s klienty, tak i v rámci týmu.

Co tě štve v práci?

Tím, že jsem před 8 roky převzal vedení obou terénů, tak mě štve spíš věci, které se týkají byrokracie, kvůli čemuž nemám tolik prostoru být s klienty a být všude, kde působíme. V poslední době mě nejvíc štve přístup PCR ke klientům, šacování na veřejnosti, pokuty za špinavé skleněčky apod.

Jaký byl tvůj nejsilnější zážitek z práce?

Těch zážitků je spousta, z posledního roku

mám dva, které si vybavím. První, když se mi ozval po 8 letech klient s tím, že je čistý a žije „normální“ život, a druhý, když jsem se dozvěděl, že klient, kterého jsem znal celých 15 let a zařizoval jsem s ním léčbu, zemřel.

Jakou posloucháš hudbu?

Poslechnu si téměř všechno, spíš to mám rozdělené na místa, kde si hudbu pouštím. Doma z důvodu narození dcery hraje většinou česká alternativa (Květy, Priessnitz, post-hudba)

a na spaní jedeme Johnyho Cashe, aby se vyvážily dětské songy, které vypalují díru do hlavy :D Jinak mi ve sluchátkách většinou hraje směska hardcore/punk/crust (Fall of Efrafa, Tragedy, Rapsöd...).

Jaké máš rád filmy?

Když už se na něco dívám, tak upřednostňuji sci-fi, v poslední době vyhledávám filmy s post-apo atmosférou, v současnosti se těším na zpracování Falloutu a jsem zvědav, jestli někdy a jak zfilmují Metro 2033.

Čím se odreagováváš?

Snažím se odreagovávat manuální prací kolem baráku. Těším se, až budu moci chodit se ženou a malou na kratší a pak delší túry po přírodě. Co mě nejvíc nabije, je vybit se na bicí, akorát na to není tolik času, kolik by bylo potřeba.

Co bys chtěl vzkázat svým klientům a klientkám? Nikdy není pozdě vystoupit z kolotoče užívání a zkusit být dobrý i v něčem jiném než ve braní. Každá malá změna je zkušenost, ze které můžeme čerpat do budoucna, a to, že si chvíli odpočineš, může být cesta. Matro tady bude vždycky! Myslete na sebe, ochutnávejte a nebuďte pokusnými králíky!

A co bys vzkázal kolegům a kolegyním?

Mějme radost z malých věcí a zůstaňme u klientů, vždy nás můžou obohatit svým pohledem. Važme si lidí kolem sebe a budujme dobrou atmosféru v týmech, tohle beru jako jeden z největších benefitů v práci v HR službách. Díky za prostor a rozdávejme dobro.

Díky za rozhovor i tvoji práci! -Zadek

„BOOZE & DRUGS“

28. 10. 2023 nás všechny opustil přítel. Kdo by totiž neznal Chandlera z kultovního amerického sitcomu Přátelé? Jeho představitel, nadějný herec a komik Matthew Perry, válčil se závislostí celý život. A to dost viditelně – fanoušek seriálu si nemohl nepovšimnout, jak v průběhu let dramaticky nabíral nebo shazoval kila. Bohužel svůj boj nakonec prohrál.

Život

Matthew Perry se narodil v Massachusetts americkému herci a modelovi Johnu Bennetovi Perrymu a kanadské novinářce Suzanne Marie Langfordové. Jeho rodiče se rozvedli ještě před jeho prvními narozeninami a on tak celý život pendloval mezi USA a Kanadou, mezi otcem a matkou. Na dětství si ale nikdy nestěžoval. Měl dobrý vztah s oběma rodiči.

Jako mladý se věnoval hlavně tenisu. V 15 letech to však po jedné prohře vypadalo, že nemá šanci na profesionální kariéru, tak se rozhodl být hercem. Roli Chandlera získal jako velmi mladý a vlastně se přes ní kariéru nikdy neposunul. Ačkoliv měl možnost si zahrát v několika hollywoodských filmech, lidé ho budou vždy mít vrytého jako sarkastického vtipálka Chandlera Binga.

Drogy vs. zdraví

Pít alkohol začal již ve čtrnácti letech, nejprve pivo a víno, později i tvrdý alkohol. Ten začal kombinovat s léky jako Vicodin, Xanax nebo OxyContin. Svou závislost na lécích proti bolesti poprvé přiznal v roce 1997. Léky prý začal

Matthew Perry

brát kvůli bolestem, které měl po nehodě na vodním skútru.

Během natáčení třetí až šesté série Přátel užíval ve velkém Vicodin (což pro něj vždy byla droga číslo jedna) a tvrdý alkohol. Jeho vzhled se kvůli závislosti razantně měnil. „Když přibírám, je to alkohol. Když jsem hubený, jsou to pilulky. Jestliže mám bradku, je to hodně pilulek,“ popisoval Perry ve své autobiografii fyzické proměny, které jsou v seriálu patrné. Kromě léků tlumících bolest a alkoholu se herec nebránil ani amfetaminům a kokainu.

V důsledku dlouhodobého užívání drog a alkoholu trpěl chronickým zánětem slinivky břišní. V roce 2018 si pobyl skoro půl roku v nemocnici kvůli zdecimovanému žaludku a střevům. Málem zemřel, když mu prasklo tlusté střevo. Byl dva týdny v kómatu, dýchal za něj přístroj a lékaři mu dávali dvouprocentní šanci na přežití. Stal se zázrak a herec se zotavil.

Svého zdraví si ale dlouho vážít nedokázal. O dva roky později, když pobýval na rehabilitaci ve Švýcarsku, předstíral bolesti, aby dostal

svou dávku léků. Při následné operaci se mu na pět minut zastavilo srdce. Oživování bylo úspěšné a herec si z něj mimo jiné odnesl osm zlomených žeber.

Své zkušenosti se rozhodl využít k tomu, aby pomáhal lidem, kteří rovněž bojovali se závislostmi. Stal se zastáncem léčby pachatelů nenásilných drogových trestných činů, kteří po svém odsouzení končili místo v léčebně ve vězení. V roce 2011 se jako hvězdný mluvčí Národní asociace profesionálních drogových soudů (NADCP) zúčastnil jednání Kapitolu, kam přišel lobbovat u členů kongresu za finanční podporu 86 milionů dolarů na speciální soudní programy pro drogově závislé.

Ve svých memoárech, „Přátelé, lásky a ten ohromný průšvih“, vydaných v roce 2022, uvedl, že snaha zbavit se závislosti ho stála asi 7 milionů dolarů. Absolvoval asi 6 tisíc setkání Anonymních alkoholiků, 15 odvykacích kúr a 30 let chodil dvakrát týdně na terapii.

Smrt

Dne 28. října 2023 byl nalezen svojí asistentkou utonutý ve vířivce ve svém domě v Los Angeles. Bylo mu 54 let. Soudní pitva odhalila, že Matthew Perry zemřel na následky užití ketaminu. Mezi další okolnost, která přispěla k jeho smrti, patřila ischemická choroba srdeční. Na jeho pohřeb přišla celá řada známých osobností, v čele s jeho kolegy z Přátel. Jeho memoáry, napsané jen rok před smrtí, jsou tak v podstatě vlastním nekrologem. Jakkoliv se to zdá smutné, kdo dostane v životě takovou příležitost?

Hana

Narkoman z Brna usedl za volant i přes zákaz řízení. Policistům řekl, že vidí vesmírné lodě a ovládá počasí • **drogový bulvár** Americké úřady vyšetřují společnost Meta vlastníci Facebook. Může se podílet na obchodu s drogami • I lidé bez domova řeší své zdraví, říká budoucí lékařka. Medici na ulici denně ošetří až 70 lidí v nouzi • Sádrou ani omítkou se kokain neřadí, jde o městskou legendu. Řeže se ale všechno, říká adiktolog • ČOI kontrolovala zákaz prodeje alkoholu a tabáku nezletilým. Polovina prodejců mladistvým zakázané výrobky prodala • RECIDIVISTA ZE SOKOLOVA ROZBIL ŽENĚ KVŮLI DROGÁM HLAVU NUNČAKEM. DOSTAL 22 LET • Vobořil: Obchod s drogami je napojený na vlády totalitních států. Drogy pašují i diplomati • ZA SMRT NARKOMANKY DOSTAL MUŽ 7,5 ROKU. SOUD UVĚŘIL, ŽE JÍ CHTĚL OPIÁTÝ POMOCI • Evropská komise vyšetřuje TikTok. Sociální síť údajně vytváří závislost

Německo od 1. dubna **legalizovalo užívání konopí** pro rekreační účely. Dospělí tam nyní mohou mít u sebe až 25 gramů pro vlastní potřebu, doma si mohou uschovat až 50 g. Konopí by mělo být dostupné v licencovaných klubech s maximálně 500 členy, podnik musí být neziskový. Nový zákon schytává i kritiku. Odpůrci varují, že vzroste počet kuřáků: „Přístup k tomuto produktu bude snazší, jeho image se změní a stane se normálnější, zejména mezi mladými lidmi,“ uvedla terapeutka z berlínského centra pro závislé. Zákonnodárci se shodli, že alespoň na pivním Octoberfestu bude marihuana nadále zakázána.

Dealeři drog byli z těch nejbohatších rodin, říká bývalý vyhazovač. Pro deník PrahaIN se o minulosti rozpovídal jeden z členů noční ostrahy. Rozhovor byl hlavně o drogách v pražských klubech: „Po roce 2010 to byl fakt boom. Nevím, kde byli policajti, protože v klubu jsem je v životě neviděl. Do Karlových lázní nosili různí lidé obrovské množství fetu. Pravidelně jsme jim to u vstupu zabavovali. My všichni jsme se znali různě z posiloven a nikdo to nejedl.“ Dealery byli podle slov pana Filipa často kluci z bohatých rodin, zlatá mládež: „S pár dealery jsme se bavili, protože byli vždycky u vstupu slušní a nebyli opilí nebo sjetí. Byla to bohatá omladina, co přijela na Štvanici taxíkem, do Abatonu drahým autem.“ Sám prý policii nikdy nevolal. Drogy zabavené např. v Karlových lázních údajně házeli do Vltavy: „A pak jsme čekali, až vyplavou mrtvé ryby.“

Miliardář Elon Musk v rozhovoru s bývalým moderátorem CNN Donem Lemonem přiznal, že **užívá ketamin**. Pomáhá mu prý zvládat „negativní chemický stav“ podobný depresi, řekl šéf Tesly s tím, že je to přínosné i pro investory. Ketamin má na lékařský předpis a užívá jej v malém množství ob týden. Novináři v lednu přišli s tvrzením, že Musk užíval drogy včetně LSD, kokainu a extáze. Kvůli obavě investorů souhlasil Musk s náhodným testováním. „Nebylo nalezeno ani stopové množství žádné drogy nebo alkoholu,“ napsal tehdy na síti X. (Foto: AP)

Droga z lidských kostí údajně nutí závislé vykrádat hroby. Sierra Leone vyhlásila stav rouze. Africká země si neví rady s „africkým kusem“, syntetickou drogou, která v jejím podání představuje směsici nejrůznějších látek, včetně např. fentanylu, tramadolu nebo syntetických kanabinoidů. Jednou z důležitých příměsí má být i rozemletý prášek z lidských kostí. Ty mají producenti získávat mj. i vykrádáním hrobek, v hlavním městě země, Freetownu, posílili u hřbitovů policejní hlídky. Prezident Julius Maada Bio označil drogu za „death trap“ (smrtebnou past), krizi v zemi dokonce přirovnal k epidemii eboly z roku 2014. Pro lidi na drogách závislé plánuje v zemi otevřít co nejdříve podpůrné služby.

Výměna i poradenství u terénních pracovníků či v kontaktních centrech je možná v řadě měst na celém území ČR. Kontakty na lokální služby najdete na www.drogy-info.cz v Mapě pomoci.

K-centra ve Středních Čechách

Terénní programy v Praze

KC SANANIM
Na Skalce 15, Praha 5
tel.: 605 240 501
Po, St, víkendy a státní svátky 13-19, Út, Čt, Pá 9-19

Aplikační místnost **PODANÉ RUCE BRNO**, parkoviště Plynárenská, tel.: 777 463 921 Po-Pá 14-18

KC LIBEREC
Felberova 256/11
tel.: 482 713 002, 775 624 246
Po-Pá 8-12, 12.30-16.30

KC OSTRAVA
Zengrova 69, Vítkovice
tel.: 595 627 005, 602 670 789
Po-Pá 9-16

KC MLADÁ BOLESLAV
Ptácká 162
tel.: 724 290 697
Po, St, Pá 10-17; Út, Čt 12-17

TP SANANIM
Po, St, Pá 14-18: Sanitka Hlavák; Út 14-19: P1, P5; Čt 12-17: P1, P5; tel.: 603 209 948 Út, Čt 15-20: P2 a P13 tel.: 774 002 235

KC DROP IN
Karolíny Světlé 18, Praha 1, tel.: 222 221 431, Po-Čt 9-17.30, Pá 9-16

KC JIHLAVA
U Větrníku 862/17
tel.: 736 523 675, Po 12-17, Út-Pá 9-17

KC KARLOVY VARY
Sportovní 32, Drahovice
tel.: 727 954 163, 725 543 165
Po-Pá 7.30-12, 13-16.30

KC ZLÍN
Gahurova 1563/5
tel.: 774 256 540, Po-Pá 8.30-12, 13-16

KC KOLÍN
Zahradní 17
tel.: 777 847 071
Po, St 9-16, Út, Čt 9-14.30, Pá 12.30-14.30

TP PROGRESSIVE
Po 9:30-15, St, So, Ne 14-19:30, Čt 15-20:30
Praha 1,2,5,7,8 tel.: 722 068 007

KC PROGRESSIVE
tel.: 605 319 926

KC ČESKÉ BUDĚJOVICE
Tř. 28. října 1312/16
tel.: 387 201 738
Po, St, Pá 10-18, Út, St 8-16

KC ÚSTÍ NAD LABEM
Velká Hradební 13/47
tel.: 475 210 626
Po-Čt 8-18, Pá 8-16

KC CPPT PLZEŇ
Haviřská 11;
tel.: 377 421 374, 731 522 288
Po, St, Pá 9.30-17, Út 10-17

KC BENEŠOV
Nová Pražská 399
tel.: 603 478 707
Po, St, Pá 8-16.30

TP DROP IN
Po-Pá 11-17: P1, P2, 3,4,6,7,8,9,10,12 a Libuň Út 12-16: Sanitka Nádraží Holešovice; Čt 12-16 Sanitka Florenc; tel.: 731 315 214

KC PODANÉ RUCE BRNO
U Červeného mlýna 1
tel.: 543 249 343, 775 889 919
Po-Pá 10-17

KC HRADEC KRÁLOVÉ
Říční 1252/3A,
tel.: 734 316 538
Po-Pá 9-17

KC OLOMOUC
Sokolská 48
tel.: 778 411 689, 774 991 625
Po, Út, Čt 9-17, St 9-18, Pá 9-12

KC POINT 14 PLZEŇ
Husova 14
tel.: 377 235 526
Po-Pá 8-16

KC PŘÍBRAM
Žežická 193
tel.: 318 622 010
Po, Út, St, Pá 9-17

KC NYMBURK
Palackého třída 449
tel.: 734 316 541
Po, St, Pá 9-16; Út 9-12

TP SEMIRAMIS
Út 9-16: P20 a P21 tel.:724 087 925 Út, Pá 9-16: P14, tel.: 704 979 599

Testy na přítomnost drog v moči nemusí být vždy stoprocentní.

Některé léky mohou u některých testů způsobit falešnou pozitivitu. Zde uvádíme přehled vybraných látek a názvy některých léčiv, které mohou u příslušného testu vyjít pozitivně.

ZKRATKY DROG NA TESTECH & FALEŠNÁ POZITIVITA

antidepresiva na bázi
NORsertralinu
- **Quetiapin**

BZO

tramadol (**Tramal**)

BUP

- **levomepromazin**
- **Ofloxacin** a **Rifampicin**
(antibiotika)
- **pethidin**
(opioidové analgetikum)

OPI

AMP **amfetaminy**
BZO **benzodiazepiny**
BUP **buprenorfin**
BAR **barbituráty**
COC **kokain**
MET **metamfetamin**
MTD **metadon**
MDMA **extáze**
OPI **ostatní opiáty**
TCA **tricyklická antidepresiva**
THC **konopí**
TML **tramadol**

AMP

- **bupropion** (antidepresivum, používá se pro potlačení chuti na cigarety)

- fentermin (**Adipex**)

- **Levodopa** a **Selegilin**
(léky na Parkinsonovu nemoc)

- **Itoprid**
(lék na onemocnění žaludku)

- některé druhy energetických nápojů

MTD

levomepromazin
(antipsychotikum)

THC

Efavirenz - lék pro lidi
HIV pozitivní

INFORMACE PŘI POUŽÍ POUŽÍ PRO RYCHLOTESTY!
Laboratorní test dokáže opravdové drogy od léčiv rozeznat.